Safefood

Tuarascáil Bhliantúil 2023

Sláinte agus folláine an phobail a chothú trí shábháilteacht bia agus nósanna sláintiúla itheacháin a chur chun cinn ar oileán na hÉireann.

Clár Ábhar

Ráiteas an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin	3
Maidir le Safefood	6
Ár bhfeachtais	10
Ár dtaighde	16
Foilseacháin	19
Ár líonraí	23
Ár rialachas	42
Tuarascáil maidir le luach saothair	49
Cuntais bhliantúla	53
Aguisín 1 - Ordachán Cuntas	85

Focal fáilte ónár bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin

Agus muid ag dul isteach sa 25ú bliain atáimid ar an bhfód, tá Safefood ag imirt ról réamhghníomhach i gcónaí i gcaidreamh inbhuanaithe fadtéarmach a thógáil ó thuaidh agus ó dheas a théann chun fíorthairbhe do dhaoine den phobal ina saol laethúil.

Bliain dhúshlánach ar fud an bhiashlabhra ar oileán na hÉireann arís a bhí sa bhliain atá imithe thart. Bhí patrúin chorracha aimsire mar chúis le deacrachtaí dóibh sin a dhéanann ár gcuid bia a fhás agus a tháirgeadh, agus lean gnólachtaí san earnáil fáilteachais bia le déileáil le tionchair iarphaindéime, lena n-áirítear líon laghdaithe custaiméirí, costais mhéadaithe agus easnaimh mhóra foirne. Ó thaobh an phobail de, b'ard fós a bhí an costas maireachtála, cé gur tháinig laghdú ar an ráta boilscithe i mbliana, agus bhí ar theaghlaigh leanúint lena mbuiséid a choigeartú chun a mbillí a íoc. In aghaidh an chúlra dhúshlánaigh sin agus na síorathruithe, tá áthas orm a rá gur sheasmhach a bhí obair Safefood. De réir mar a chomóraimid an 25ú bliain ó Chomhaontú Bhéal Feirste/Aoine an Chéasta lenar bunaíodh sinn, is riachtanach agus tráthúil fós atá ár bhfeachtais feasachta, ár gcláir, ár n-oiliúint agus ár dtionscnaimh ar fud an oileáin.

Ós comhlacht Thuaidh/Theas é, tá Safefood i riocht uathúil chun naisc a thógáil ar fud an bhiashlabhra, bíodh sé i dtáirgeadh bia, i gcothú sláinte poiblí nó i gcur chun cinn na sláinte dearfaí. Tá ár Líonra Eolais i mbun oibre le hocht mbliana anuas anois agus d'óstáil sé breis agus 25 imeacht sa bhliain 2023 ar thopaicí lenar áiríodh baictéir nimhithe bia, sláinteachas bia, bainistíocht ailléirginí, bianna núíosacha agus pacáistiú bia. Tá an chomhroinnt eolais agus taithí sin ina cuid ríthábhachtach de dhúshláin an lae inniu agus fadhbanna na todhchaí a shárú.

Is eol dúinn ó thaighde le gnólachtaí bia beaga go bhfuil dhá cheann as gach trí ghnólacht bia bheaga, beagnach, fíor-imníoch faoin tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag droch-iniúchadh sábháilteachta bia nó forfheidhmiú sábháilteachta bia ar a ngnólacht. Chun cabhrú leo aghaidh a thabhairt ar na hábhair imní sin agus chun a chur ar ár gcumas cleachtais iompraíochta dearfaí a chur chun cinn, chinntíomar go leanann ár suíomh Gréasáin le haghaidh oiliúint sábháilteachta bia saor in aisce, mar atá Safefoodforbusiness.com, le hoiliúint ábhartha sábháilteachta bia a sholáthar do na gnólachtaí sin atá i gcroílár na bpobal ar fud an oileáin. I réimse na bainistíochta ailléirginí bia, leanann ár gcomhpháirtíochtaí tairbheacha leanúnacha i dTuaisceart Éireann le Comhairle Buirge Aontroma agus Bhaile na Mainistreach agus le comhairlí eile i dteannta na Gníomhaireachta

um Chaighdeáin Bhia i dTuaisceart Éireann le hábhar físeáin oideachasúil atá fíorphraiticiúil agus fíor-ábhartha a sholáthar chun cabhair agus cúnamh a thabhairt do ghnólachtaí bia a tháirgeann táirgí bia réamhphacáistithe lena ndíol go díreach agus dóibh sin a oibríonn i lónadóireacht imeachtaí nó in asraonta bia beaga. Téann an obair sin chun tairbhe go díreach do shláinte na saoránach sin inár sochaí a bhfuil ailléirge bia orthu nó a bhfuil éadulaingt bia acu.

Ba í an bhliain seo an dara bliain de thráinse oibre trí bliana le Tionscnaimh Bhia Pobail, atá ina chlár atá Safefood ag cistiú go bródúil ó bhí an bhliain 2010 ann. Agus iad ceaptha chun difear dearfach a dhéanamh do nósanna itheacháin na dteaghlach a bhfuil leanaí acu agus a chónaíonn i bpobail ísealioncaim, tairgeann Tionscnaimh Bhia Pobail fíorchabhair phraiticiúil. I mbliana, soláthraíodh 28 dtionscadal bheaga agus ghlac breis agus 5,500 duine páirt ina bpobail áitiúla. Maidir lenár n-obair leanúnach le Comhghuaillíocht na nIonad Maireachtála Sláintiúla i dTuaisceart Éireann agus leis na cláir tacaíochta pobail a sholáthraíonn sí, amhail ár gclár ‘Bunathraigh do Thralaí’, leanfaidh siad le haghaidh a thabhairt ar neamhionannais bhia i bpobail tuaithe agus i bpobail uirbeacha araon. I mbliana, soláthraíodh 20 clár ar fud an chúige ar fhreastail breis agus 250 rannpháirtithe orthu. B’ionann é sin agus méadú 50%, beagnach, i gcomparáid leis an mbliain roimhe.

Le hobair ár Líonra Bochtaineachta Bia uile-oileáin, rud a ndéantar comhchathaoirleacht air leis an nGníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia i dTuaisceart Éireann, cinntítear go dtugann an lucht forbartha beartas an-aird ar an mbochtaineacht bia agus ar an neamhshlándáil bia. I mbliana, d’fháiltigh an Líonra roimh shaineolaithe ó áiteanna ar fud na n-oileán seo, agus breis agus 140 toscaire ag freastal ar a imeacht bliantúil. D’óstáil ár bhFóram um Ghníomhaíocht ar Mhurtall dhá imeacht leathbhliantúla ar fhreastail breis agus 300 comhghleacaí orthu, ar daoine iad atá chomh tiomanta agus atáimidne do rómheáchan agus murtall a chosc agus do thimpeallachtaí bia níos sábháilte a thógáil.

In Safefood, is cuid dár ndlúth agus dár n-inneach í obair i gcomhpháirt – tá sé mar aidhm lenár n-obair leantach le Cumann Sacair na hÉireann, trínár gclár ‘On the Ball’, oideachas a chur ar leanaí faoin tábhacht a bhaineann le nósanna sláintiúla itheacháin agus le stíleanna gníomhacha maireachtála, agus peil á húsáid mar chúlra. Agus é ar an bhfód le trí shéasúr anuas, sholáthair ‘On the Ball’ 97 gclár aonair i mbliana ar ghlac 5,000 leanbh, beagnach, páirt iontu. Ba í an bhliain seo tús na comhpháirtíochta nua le Cluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann freisin, a bhuí le seoladh an tionscnaimh ‘Health@Play’. Den chéad uair riamh, tugann an clár seo an t-oideachas sláinte tríd an spórt do leanaí idir ceithre bliana d’aois agus 15 bliana d’aois a bhfuil míchumas intleachta orthu isteach ina gclubanna pobail agus ina scoileanna féin.

Maidir leis an obair a dhéanann Safefood ar shábháilteacht bia agus nósanna sláintiúla itheacháin a chur chun cinn, tá sí spriocdhírithe ar shlabhra soláthair bia uile an oileáin. Dá bharr sin, is fíor sin freisin i gcás ár dtaighde eolaíoch choimisiúnaithe. Gabhann eolas agus oideachas araon le taighde den sórt sin, agus an bhunsraith ar a dtógaimid ár gcuid clár, tionscnamh agus feachtais feasachta poiblí á leagan aige freisin. Chomh maith leis sin, breisíonn ár gcuid taighde an comhar uile-oileáin agus an caidreamh oibre ar fud an lucht léinn agus institiúidí agus idir an lucht léinn agus institiúidí. Ar an iomlán, rinneadh deich dtopaic taighde a choimisiúnú, a chur i gcrích nó a fhoilsiú i mbliana, agus áiríodh leis na topaicí sin rialú míceatocsainí in arbhair bhairr; cultúr láidir sábháilteachta bia a bhunú i ngnólachtaí bia beaga; úsáid a bheith á baint ag an bpobal as feistí cliste agus iad i mbun cócaireachta; saincheist na bochtaineachta bia a chur in iúl; an costas a bhaineann le ciseán bia shláintiúil; agus inbhuanaitheacht a chomhtháthú isteach i dtreoirlínte náisiúnta maidir le bia sláintiúil. Tá bród orm as dearcthaí chomh fadréimseach sin agus as an eolas carntha, agus tá obair na n-acadóirí agus na dtaighdeoirí a sholáthair an saothar sin le moladh. Sócmhainn a théann chun tairbhe do mhórán daoine, go háirithe ár saoránaigh, is ea a ndíriú agus a dtiomantas do thaighde atá ar an gcaighdeán is airde.

Is iad ár bhfeachtais feasachta aghaidh phoiblí Safefood. I mbliana, chríochnaíomar ár meastóireacht ar ár bhfeachtas START, a bhí ar siúl ar feadh sé bliana ón mbliain 2017 go dtí an bhliain 2023 agus inar díríodh ar nósanna níos sláintiúla a thógáil do theaghlaigh. B’ábhar an-mhór misnigh iad an-chuid de na torthaí sin. Mar shampla, mheabhraigh níos mó ná seachtar as gach deichniúr tuismitheoirí an feachtas anuraidh. Ba mhéadú 20% é sin

ar na figiúirí tráth a sheolta. Ina theannta sin, b'ábhar misnigh é go ndúirt líon cosúil tuismitheoirí a chonaic an feachtas go raibh siad níos muiníní as athruithe a dhéanamh chun sláinte a dteaghlaigh a fheabhsú de bharr an fheachtais. Ina theannta sin, thuairiscigh breis agus ceathrar as gach deichniúr tuismitheoirí gur fhéach siad le nósanna itheacháin a linbh a athrú agus thuairiscigh 47% díobh gur fhéach siad leis an méid sónna a thomhlaíonn a leanbh go tráthrialta a laghdú. Bhí na torthaí sin ina léiriú ar fhilleadh soiléir ar leibhéil an rúin iompraíochta sláintiúla a bhí ann i measc aosach roimh thús phaindéim COVID-19, ar rún é a ndearna an phaindéim agus na dianghlasálacha iarmhartacha difear diúltach dó. Leis an bpróiseas meastóireachta sin, cabhrófar le heolas a dhéanamh d'fheachtais phoiblí oideachasúla sa todhchaí chun feabhas a chur ar shláinte leanaí agus chun timpeallachtaí bia níos sláintiúla a thógáil do gach duine dínn.

Ba í an bhliain seo an tríú bliain dár bhfeachtas feasachta sábháilteachta bia 'Teirmiméadar Feola' freisin. Tá sé mar aidhm leis an bhfeachtas sin spreagadh a thabhairt do níos mó cócairí baile úsáid a bhaint as teirmiméadar feola agus a chinntiú go ndéantar bianna amhail feolta beárbaiciú agus éineoil a chócaráil go sábháilte go 75°C. Bhí an feachtas ar an aer ar feadh shéasúir ghnóthacha na mbeárbaiciúnna samhraidh agus na dturcaithe Nollag. Léiríodh sa mheastóireacht ar an bhfeachtas go bhfuil treocht a bhfuil gealladh fúithi ann in úinéireacht teirmiméadar feola, agus teirmiméadar feola ag 38% d'aosaigh. Ba mhéadú 22% é sin i gcomparáid leis an mbliain roimhe. Ina theannta sin, bhí méadú 8% ann sa líon daoine a shainaithin i gceart gurb í teocht 75°C an teocht cócaireachta is fearr lena gcinntítear go ndíothaítear na baictéir fhéideartha nimhithe bia uile. Chomh maith leis sin, chabhraigh ár gcomhpháirtíocht leanúnach le miondíoltóirí agus le búistéirí le haghaidh an fheachtais le clúdach na bpríomhtheachtaireachtaí sábháilteachta bia sin a mhéadú do na cócairí baile uile sin.

Seoladh feachtas suntasach cumarsáide freisin chun ár n-acmhainn sábháilteachta bia ar líne saor in aisce do ghnólachtaí beaga, mar atá 'Safefoodforbusiness.com', a chur chun cinn. Agus an feachtas comhdhéanta d'fhógraíocht teilifíse, dhigiteach agus meán sóisialta agus de chás-staidéir spéisiúla lena mbaineann úinéirí gnólachta a úsáideann an acmhainn, chláraigh líon suntasach daoine le haghaidh an ardáin dá bharr agus bhí breis agus 5,000 úsáideoir aige i mbliana amháin.

In Safefood, táimid tiomanta do theicneolaíochtaí digiteacha agus cainéil dhigiteacha atá cothrom le dáta a úsáid chun eolas, comhairle agus oideachas a chur ar ár saoránaigh. Tugadh 6 mhilliún cuairt, beagnach, ar leathanaigh ar ár suíomh Gréasáin ag Safefood.net i mbliana agus amharcadh ar ár bpostálacha meán sóisialta breis agus 33 mhilliún uair. Is tábhachtaí anois ná riamh comhairle fhianaisebhunaithe eolaíoch a chomhroinnt lenár spriocphobal chun mífhaisnéis a chomhrac agus chun a chinntiú go bhfaigheann an pobal comhairle sábháilteachta bia agus cothaithe atá cruinn agus iontaofa.

Agus muid ag dul isteach sa 25ú bliain atáimid ar an bhfód, tá Safefood ag imirt ról réamhghníomhach i gcónaí i gcaidreamh inbhuanaithe fadtéarmach a thógáil ó thuaidh agus ó dheas a théann chun fíorthairbhe do dhaoine den phobal ina saol laethúil. Is é an toradh a bhíonn ar chur chuige comhleanúnach lena mbaineann comhpháirtithe ábhartha ná go mbaintear an úsáid is fearr as acmhainní agus go dtagann saineolaithe le chéile chun feabhas a chur ar shaol na ndaoine sin atá ar an oileán. Táim an-bhuíoch de na daoine aonair, na heagraíochtaí agus na gníomhaireachtaí uile sin a d'oibrigh linn i mbliana agus a rannchuidigh a gcuid ama, saineolais agus díograise.

Chomh maith leis sin, ba mhaith liom buíochas a ghabháil lenár mBord Comhairleach agus leis an Dr Eddie Rooney, a chathaoirleach, agus leis na Comhaltaí dár gCoiste Comhairleach. Tá a gcuid tacaíochta agus comhairle ríthábhachtach de réir mar a théimid i ngleic le saincheisteanna nua agus le saincheisteanna atá ag teacht chun cinn i réimse na sábháilteachta bia agus an chothaithe sláinte poiblí. Mar fhocal scoir, ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil le mo chomhghleacaithe uile in Safefood – tá neart a ndiongbháilteachta agus a dtiomantais dár gcuid oibre ina léiriú ar gach a bhfuil go maith faoi fhíorsheirbhís phoiblí.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Maidir le Safefood

Comhlacht uile-oileáin a bunaíodh faoin Acht um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, is ea Safefood. Is é an ról atá againn feasacht agus eolas ar shábháilteacht bia agus cothú a chur chun cinn ar oileán na hÉireann.

Chun é sin a dhéanamh, déanaimid na nithe seo a leanas

- Comhairle a thabhairt don phobal maidir le nósanna sláintiúla itheacháin agus sábháilteacht bia.
- Taighde a dhéanamh ar shábháilteacht bia agus cothú.
- Comhoibriú eolaíoch agus naisc eolaíocha a chur chun cinn idir saotharlanna.
- Measúnú neamhspleách a dhéanamh ar an soláthar bia.
- Faireachas a dhéanamh ar ghalair a bhaineann le réim bia.

An dóigh a n-oibrímid

An pobal

Is iad daoine atá i gcroílár ár ngníomhaíochtaí cumarsáide. Coinnímid ar an eolas faoi ábhair imní an phobail faoi bhia trí thaighde margaidh a dhéanamh go tráthrialta.

Bíonn an chomhairle uainn maidir le sábháilteacht bia agus maidir leis an tábhacht a bhaineann le nósanna sláintiúla itheacháin bunaithe ar shonraí fónta eolaíocha agus ar an tacaíocht a fhaightear ónár bhfoirne um shábháilteacht bia agus cothú.

Chun ár gcuid teachtaireachtaí a chur in iúl, bainimid úsáid as na meáin thraidisiúnta agus na meáin nua, as imeachtaí, as urraíocht, as fógraíocht, as margaíocht dhíreach agus as caidreamh poiblí.

Féach leathanach 10 chun tuilleadh faisnéise a fháil faoinár gcuid feachtas.

Taighde

Bíonn beartais éifeachtacha sábháilteachta bia agus comhairle éifeachtach sábháilteachta bia ag brath ar bhonn fianaise atá cothrom le dáta agus lena soláthraítear sonraí agus faisnéis atá láidir, cruinn agus ar ardchaighdeán.

Coimisiúnaíonn Safefood taighde chun aghaidh a thabhairt ar bhearnaí in eolas eolaíoch agus chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna atá ag teacht chun cinn. Tá an luach a bhaineann le haschuir den sórt sin le feiceáil go réidh sa raon leathan feachtas agus clár feasachta poiblí agus sa raon leathan feachtas agus clár eile a sheoltar. Faigheann ár n-oifig taighde agus ár ngníomhaíochtaí taighde tacaíocht ó Choiste Comhairleach, a chuimsíonn saineolaithe sábháilteachta bia agus saineolaithe eile ón mbiashlabhra ar fad.

Féach leathanach 16 chun tuilleadh faisnéise a fháil faoinár gcuid taighde agus foilseachán.

Sábháilteacht bia

Dírímid ar an bhfaisnéis is gá a sholáthar do dhaoine chun gur féidir leo bia a láimhseáil go sábháilte ina dteach. Tacaímid leo sin a tháirgeann bia agus le daoine eile feadh an tslabhra soláthair bia freisin. Tá sé tábhachtach go mbeadh ár gcuid cumarsáidí bunaithe ar bhonn láidir fianaise agus go n-úsáidfeadh Safefood an fhaisnéis eolaíoch is fearr atá ar fáil chun faisnéis agus comhairle phoiblí atá soiléir, réalaíoch, cuí agus neamhspleách a tháirgeadh do thionscal an bhia. Mar aon le haghaidh a thabhairt ar na hábhair imní a shainaithnítear sa taighde a dhéanaimid ar thomhaltóirí, sainaithnímid saincheisteanna atá ag teacht chun cinn i sábháilteacht bia agus tugaimid tús áite do bhearnaí ábhartha eolais inár gclár taighde.

Chabhraigh ár sainordú uathúil Thuaidh/Theas linn comhar eolaíoch a chur chun cinn idir gairmithe sábháilteachta bia ón lucht léinn, ón tionscal agus ón earnáil phoiblí (saotharlanna san áireamh) agus idir geallsealbhóirí eile ar fud oileán na hÉireann ar mhaithe le hiomláine an bhiashlabhra a neartú. Imríonn cláir amhail Líonra Eolais Safefood ról lárnach ina leith sin trí chabhrú le gairmithe ceangal agus saineolas a chomhroinnt le chéile. Ag obair dúinn i gcomhpháirt, féachaimid le muinín a chinntiú as an mbiashlabhra ar fud an oileáin agus le cosaint na sláinte poiblí a bhreisiú tuilleadh.

Féach leathanach 24 chun tuilleadh faisnéise a fháil faoinár Líonra Eolais agus faoinár gcuid clár sábháilteachta bia.

Cothú

Ceann amháin de na príomh-shaincheisteanna sláinte poiblí ar oileán na hÉireann, go háirithe do leanaí óga, is ea murtall. Chun aghaidh a thabhairt ar mhurtall, agus ar shaincheisteanna tábhachtacha eile amhail bochtaineacht bia, is gá cur chuige ilearnála idirdhisciplíneach a ghlacadh. Tá cúig shnáithe ann dár gcuid oibre i réimse an chothaithe:

- Obair i gcomhar le geallsealbhóirí ar fud oileán na hÉireann.
- Tacú le forbairt beartas agus le cur chun feidhme beartas ar fud an oileáin
- Nósanna sláintiúla bia a chur chun cinn ar leibhéal an phobail
- Cumarsáid a dhéanamh chun feasacht a mhúscailt agus chun iompraíocht a athrú.
- An bonn fianaise a fhorbairt.

Féach leathanach 30 le haghaidh cláir Chothaithe.

Obair i gcomhpháirt

Cuid dhílis de ról Safefood mar chomhlacht Thuaidh/Theas is ea obair i gcomhpháirt. Is cuma cé acu a úsáidtear é inár bhfeachtais chumarsáide, inár dtaighde eolaíochta nó inár líonraí gairmiúla, is é an toradh atá ar ár gcur chuige comhpháirtíochta go gcruthaítear neart comhoibrithe agus neart nasc dearfach agus caidreamh marthanach ar oileán na hÉireann.

Féach leathanach 36 chun faisnéis a fháil faoi obair comhpháirtíochta Safefood.

Safefood sa bhliain 2023

73
An líon imeachtaí

5,025
An líon leanaí a ghlac páirt i dtionscnaimh pheile agus Cluichí Oilimpeacha Speisialta de chuid Safefood

119,248
An líon leantóirí atá againn ar na meáin shóisialta

33.6 milliún
An líon amharc ar phostálacha meán sóisialta

3,688
An líon úsáideoirí nua Safefood don Ghnó

5.8 milliún
An líon cuairteanna ar leathanaigh ar safefood.net

2 mhilliún
An líon daoine sa lucht féachana ar tiktok

12 Oideas agus 4 fhíseán Sábháilteachta Bia

147,941
An líon píosaí faisnéise sláinte a seoladh

5 An líon foilseachán taighde

2,816
An líon scrúduithe Safefood don bheatha

Breis agus 40
An líon tionscadal pobail ar oileán na hÉireann

11 An líon Preaseisiúintí

Ár bhfeachtais

Le feachtais Safefood, cumhachtaítear daoine aonair leis an eolas chun difear dearfach a dhéanamh d'iompraíocht. Cuirtear ár bpríomhtheachtaireachtaí maidir le sábháilteacht bia, sláinteachas bia agus cothú in iúl don phobal ach leas a bhaint as meascán d'fhógraíocht, de chaidreamh poiblí, de mhargaíocht dhíreach, de na meáin dhigiteacha agus shóisialta, d'ócáidí, d'fhoilseacháin, d'urraíocht agus de shuíomh Gréasáin Safefood.

START – meáchan sláintiúil a bhaint amach i measc leanaí

Bhí an feachtas START ar siúl ar feadh sé bliana ón mbliain 2017 go dtí an bhliain 2023. Sa bhliain 2023, rinne Safefood meastóireacht ar an bhfeachtas, rud a rinne eolas do phleananna le haghaidh feachtas nua a bhí le seoladh sa bhliain 2024 agus lena ndíreofaí ar shláinte leanaí a chosaint.

Is forbhreathnú é seo a leanas ar conas a d'fheidhmigh an feachtas START.

Achoimre ar an meastóireacht ar an bhfeachtas 2017-2023
Feidhmíocht cumarsáide an fheachtais

An chuimhne ar an bhfeachtas

71%

An céatadán de thuismitheoirí ar oileán na hÉireann a mheabhraigh fógrán teilifíse an fheachtais. Ba mhéadú **20%** é sin ar an gcéatadán tráth a craoladh an feachtas den chéad uair sa bhliain 2017.

Muiníneach as athruithe a dhéanamh

76%

An céatadán de thuismitheoirí a chonaic an fógrán teilifíse agus a d'aontaigh gur thug an fógrán muinín dóibh as athruithe beaga a dhéanamh chun dul chun tairbhe do shláinte a linbh nó a leanaí.

Comhairle dhigiteach shaineolaíoch do thuismitheoirí

Breis agus 1 mhilliún

An líon amharc ar fhíseáin le haghaidh ábhar saineolaíoch feachtais ar YouTube. 1m amharc ar leathanaigh ar shuíomh Gréasáin an fheachtais.

Tuiscint agus féiniúlacht

98%

An céatadán de thuismitheoirí a dúirt gur thuig siad go soiléir príomhphointe an fhógráin teilifíse, agus d'aontaigh ochtar as gach deichniúr tuismitheoirí **(82%)** go raibh an fógrán dírithe ar thuismitheoirí cosúil leo féin.

Féachaint le hathruithe a dhéanamh

45%

An céatadán de thuismitheoirí a dúirt gur fhéach siad le nósanna itheacháin a linbh a athrú, agus thuairiscigh 47% díobh gur fhéach siad le bianna só a laghdú. Is léiriú é sin ar fhilleadh ar na leibhéil a tuairiscíodh ar an gcéad dul síos sa tagarmharc roimh an bhfeachtas agus roimh phaindéim COVID-19 sa bhliain 2017

Clúdach agus caidreamh sóisialta

6 mhilliún

Clúdach is ionann agus níos mó ná 6m duine ar Facebook agus ar Instagram

Cainéil nua

Breis agus 2 mhilliún

imprisean TikTok laistigh de shé mhí

Neart na poiblíochta

Clúdach marthanach láidir sna meáin, agus lucht féachana tuillte iomlán

Ab ionann agus 10 milliún duine i mí na Bealtaine 2022 amháin.

Sa phobal

Bhí láithreacht ag an bhfeachtas ag aontaí sláinte pobail, ag seónna réigiúnacha talmhaíochta agus ag imeachtaí leabharlainne poiblí.

‘Cuir iontaoibh sa teirmiméadar feola’ – feachtas sábháilteachta bia

Craoladh an feachtas sábháilteachta bia ‘Cuir Iontaoibh sa Teirmiméadar Feola’ de chuid Safefood don tríú bliain sa bhliain 2023, agus é mar aidhm leis cócairí baile a spreagadh chun teirmiméadar feola a úsáid agus chun a chinntiú go sroicheann feolta beárbaiciú amhail burgair, sicín agus ispíní 75°C chun iad a dhéanamh chomh sábháilte agus chomh blasta agus is féidir.

Léiríodh i dtaighde nua ó Safefood an ról praiticiúil atá ag teirmiméadar feola a úsáid chun béilí sábháilte atá cócaráilte go foirfe a chinntiú. Ós rud é gur admhaigh trian amháin, beagnach (32%), d’aosaigh gur thug siad bia ar ais ag beárbaiciú toisc go raibh sé gannchócaráilte, bhí sé tráthúil an tuairimíocht a bhaint de chócaráil ar an mbeárbaiciú chun a chinntiú go riartar feolta go sábháilte.

Léiríodh sa taighde go raibh treocht aníos a raibh gealladh fúithi ann in úinéireacht teirmiméadar feola, agus 38% d’aosaigh ag maíomh go raibh teirmiméadar feola acu. Ba mhéadú é sin ar an bhfigiúr sa taighde roimhe a rinne Safefood, tráth a bhí teirmiméadar feola ag 16% d’aosaigh.

Tugadh le fios sa taighde freisin go raibh méadú ann sa chéatadán d’aosaigh arbh eol dóibh an teocht inmheánach shábháilte cócaireachta le haghaidh feolta amhail sicín, ispíní agus burgair. Anuraidh, níor shainaithin ach duine amháin as gach cúigear aosach (22%) i gceart gurbh í 75ºC an teocht le haghaidh chócaráil shábháilte chríochnúil na mbianna sin. Tháinig méadú 8% ar an bhfigiúr sin, go 30%, i mbliana, áfach.

Rud eile a n-úsáideann dhá thrian d’aosaigh (64%) é is ea an modh “gearr agus seiceáil” chun cabhrú lena chinneadh an bhfuil feoil cócaráilte mar is áil leo nó nach bhfuil. Ar na seiceálacha tá dath na feola, súnna a bheith trédhearcach, agus teocht atá te bruite.

22%

An méadú in úinéireacht teirmiméadar feola ó bhí an bhliain 2022 ann.

8%

An méadú sa líon daoine a d’aithin gurb í 75˚C an teocht shábháilte cócaireachta le haghaidh sicín, ispíní agus burgar.

*- Suirbhé ar líne ar 1,000 aosach a bhí 18 mbliana d’aois nó níos sine ar oileán na hÉireann. (Empathy Research; Meitheamh 2023).
- “Measúnú ar úsáid teirmiméadar feola ag tomhaltóirí ar oileán na hÉireann” (Safefood; Ollscoil Uladh; agus Coláiste San Aingeal, 2021).
Bhí an staidéar comhdhéanta d’athbhreithniú litríochta ar úinéireacht agus úsáid teirmiméadar feola; de shuirbhé ar 1,052 aosach ar oileán na hÉireann; agus de shé fhócasghrúpa a raibh 65 rannpháirtí acu.

Nico Reynolds, cócaire, agus é ag tacú leis an bhfeachtas 'Cuir Iontaoibh sa Teirmiméadar Feola'.

Fógraíocht lasmuigh 'Cuir Iontaoibh sa Teirmiméadar Feola'

Bhuaigh ár bhfeachtas an Gradam Airgid i gcatagóir na Straitéise Fadtéarmaí Meán is Fearr i nGradaim Meán na bliana 2023. Leis na gradaim, aithnítear pleanáil straitéiseach agus cur chun feidhme na bhfeachtas meán do bhrandaí, do chuideachtaí agus d'eagraíochtaí ar fud oileán na hÉireann.

Céim an tsamhraidh

Craoladh an feachtas le linn mhíonna an tsamhraidh, ó mhí an Mheithimh go dtí mí Lúnasa, agus díriú ar leith á leagan ar dheirí seachtaine saoire bainc inarbh é ba dhóichí go ndéanfadh daoine cócaráil ar an mbeárbaiciú lena linn. Cuireadh na teachtaireachtaí teirmiméadar feola in iúl ag seó Bhaile Mhoireil i mí na Bealtaine freisin trí shraith taispeántas cócaireachta ar urraigh Safefood iad. Trína thaithí phearsanta ar an dathdhaille, thaispeáin duine de na cócairí na tairbhí a bhaineann le teirmiméadar feola a úsáid. Tar éis chéim an tsamhraidh, cuireadh an feachtas ar an ngearrliosta le haghaidh an Ghradaim Éifeachtachta Tionscail Fógraíochta (Gradaim Effie) i gcatagóir na hearnála poiblí. Is gradam mór le rá é sin.

Céim na Nollag

Thosaigh feachtas sábháilteachta bia na Nollag i dtús mhí na Nollag agus cumhdaíodh trí réimse príomhtheachtaireachta leis;

Cócairí baile a spreagadh chun teirmiméadar feola a úsáid chun a sheiceáil an bhfuil a dturcaí cócaráilte go sábháilte nó nach bhfuil.

Cócairí baile a spreagadh chun áireamhán aga cócarála turcaí Safefood a úsáid.

Cócairí baile a spreagadh chun ár bpleanálaí dinnéir a úsáid chun cabhrú leo a ríomh cá mhéad bia ba cheart dóibh a cheannach le haghaidh thréimhse na Nollag agus dramhaíl bhia a sheachaint.

Taispeánadh ar shuíomh Gréasáin Safefood freisin oidis shláintiúla Nollag agus comhairle maidir le turcaí a cheannach agus a dhíreo.

Safefood don Ghnó

Fógrán teilifíse Safefood don Ghnó

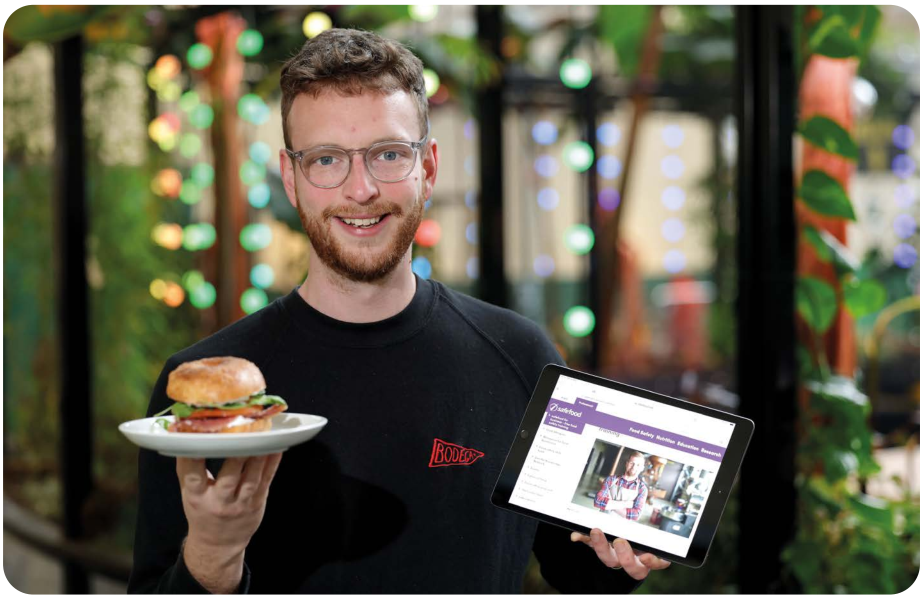

Thug Safefood spreagadh do ghnólachtaí bia beaga clárú le haghaidh a uirlise oiliúna ríomhfhoghlama saor in aisce ar shábháilteacht bia darb ainm 'Safefood don Ghnó' trí fheachtas fógraíochta a seoladh ar an teilifís, ar an raidió agus sna meáin dhigiteacha. Bhí an feachtas sin spreagtha ag taighde a rinne Safefood inar léiríodh go ndúirt dhá cheann as gach trí ghnólacht bia bheaga, beagnach (64%), go raibh siad fíor-imníoch faoin tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag droch-iniúchadh sábháilteachta bia nó forfheidhmiú sábháilteachta bia ar a ngnólacht.

64%

An céatadán de ghnólachtaí bia beaga a dúirt go raibh siad fíor-imníoch faoin tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag droch-iniúchadh sábháilteachta bia nó forfheidhmiú sábháilteachta bia ar a ngnólacht.

Dearadh Safefood don Ghnó chun bheith praiticiúil do ghnólachtaí bia beaga agus úsáideann sé modúil ghearra oiliúna lena ngabhann cásanna fíorshaoil. Ós rud é gur féidir le bainisteoirí agus le húinéirí gnólachta bhig dul chun cinn na mball foirne a rianú agus iad ag dul faoi oiliúint, oireann sí go foirfe do bhaill foirne nua atá ag dul trína bpróiseas ionduchtúcháin, d'athoiliúint a chur ar bhaill foirne atá ag filleadh ar an tionscadal agus d'oiliúint athnuachana a thabhairt. Faoi dheireadh na bliana 2023, bhí breis agus 5,000 duine ag úsáid Safefood don Ghnó.

Ár dtaighde

Maidir leis an obair a dhéanann Safefood ar shábháilteacht bia, cothú agus bia sláintiúil, tá sí spriocdhírithe ar an mbiashlabhra ina iomláine. Dá bharr sin, is fíor sin freisin i gcás ár dtaighde.

Ceann amháin de phríomhfheidhmeanna Safefood is ea 'glacadh coiteann a chruthú gur ar tháirgeoirí, próiseálaithe agus dáileoirí ar gach leibhéal, ar lónadóirí agus ar an bpobal atá an fhreagracht as bia sábháilte a sholáthar'. Chuige sin, cuireann Safefood an biashlabhra ar fad san áireamh ina dhearcadh ar thaighde agus cinntíonn sé go mbíonn ár gclár taighde ceangailte lenár bpríomhfheidhmeanna agus go dtacaíonn sé leo.

Baintear úsáid as an taighde sin chun an bonn fianaise a thógáil le haghaidh cumarsáidí lena n-áirítear feachtais feasachta poiblí Safefood a bhfuil tacaíocht eolaíochta acu a fhorbairt, ar bonn fianaise é atá soiléir, údarásach, ábhartha agus neamhspleách. Toradh eile atá ar obair eolaíochta den sórt sin is ea go mbreisítear an tuiscint atá againn ar ghuaiseacha féideartha sa táirgeadh bia agus ar na bearta a theastaíonn chun na guaiseacha sin a íoslaghdú nó a dhíothú. Ag obair dó le príomh-gheallsealbhóirí in institiúidí taighde agus eile, tá Safefood ag cothú caidreamh oibre uile-oileáin agus ag breisiú comhpháirtíochtaí idir institiúidí taighde ar fud oileán na hÉireann.

Forbhreathnú ar thionscadail taighde

Cuireadh na tionscadail taighde seo a leanas i gcrích ag deireadh na bliana 2023 agus tá siad le foilsiú sa bhliain 2024.

Rialú míceatocsainí in arbhair: bia a chumhdach

Scrúdaíodh sa tionscadal seo na treoirlínte rialála do mhíceatocsainí in arbhair neamhphróiseáilte agus phróiseáilte. Roghnaíodh coirce agus eorna i bhfianaise a dtábhachta mar fhoinsí sláintiúla bia agus roghnaíodh eorna braiche i bhfianaise na tábhachta eacnamaíche a bhaineann le táirgeadh beorach agus uisce beatha. Rinne taighdeoirí caidreamh le geallsealbhóirí sa tionscal chun a thuiscint cé na heasnaimh reatha i rialú míceatocsainí laistigh den slabhra soláthair d'fhonn straitéisí praiticiúla maolaithe a sholáthar chun an tsláinte phoiblí a chosaint, chun aghaidh a thabhairt ar cheanglais rialála agus, sa deireadh, chun cur le hathléimneacht an tionscail dhúchasaigh arbhair ar oileán na hÉireann. Mhair an tionscadal 18 mí ón 1 Deireadh Fómhair 2021 go dtí an 31 Márta 2023.

Cultúr láidir sábháilteachta bia a bhunú i ngnólachtaí bia beaga: dearcthaí, baic agus éascaitheoirí

Imscrúdaíodh sa tionscadal seo an cultúr i measc gnólachtaí bia beaga go sonrach agus i measc miondíoltóirí bia, táirgeoirí bia agus bunaíochtaí seirbhíse bia ar oileán na hÉireann. Scrúdaíodh sa staidéar na dearcthaí i leith sábháilteacht bia, na baic agus na héascaitheoirí i ndáil le cultúr láidir sábháilteachta bia a bhunú agus féachadh ann le moltaí a fhorbairt le haghaidh na baic sin a shárú. Mhair an tionscadal 26 mhí ón 1 Samhain 2021 go dtí an 31 Nollaig 2023.

Úsáid feistí cliste ag tomhaltóirí agus iad ag ullmhú bia sa chistin tí ar oileán na hÉireann

Choimisiúnaigh Safefood tionscadal taighde chun tuiscint a ghnóthú ar an úsáid a bhaintear as feistí cliste sa chistin agus ar rioscaí micribhitheolaíocha gaolmhara sábháilteachta bia ar oileán na hÉireann. Ba é aidhm an taighde sin sonraí a bhailiú chun léargais a ghnóthú ar conas atá feistí cliste á n-úsáid sa timpeallacht intíre, chun iompraíocht tomhaltóirí a mheasúnú agus chun tuiscint a ghnóthú ar conas a dhéanann sé sin difear do shábháilteacht bia ar an oileán. Cuirtear fionnachtana i láthair sa taighde sin agus moltar ann bealaí chun tacú le húsáid shábháilte a bhaint as feistí cliste le linn béilí a ullmhú. Mhair an tionscadal 18 mí ón 1 Deireadh Fómhair 2021 go dtí an 31 Márta 2023.

Cuireadh tús leis na tionscadail taighde seo a leanas sa bhliain 2023.

Teachtaireachtaí bia do leanaí agus d'ógánaigh – cé na nithe a n-éiríonn leo?

Is é aidhm fhoriomlán an tionscadail taighde seo sainaithint a dhéanamh ar straitéisí éifeachtacha i leith teachtaireachtaí bia do leanaí agus d'ógánaigh ar oileán na hÉireann. Mar thoradh ar an tionscadal, soláthrófar tacaíocht do gheallsealbhóirí, lena n-áirítear Safefood, maidir le cláir, idirghabhálacha agus feachtais a sholáthar atá níos éifeachtaí agus lena ngabhann teachtaireachtaí bia atá cuí ó thaobh aoise agus forbartha de, rud as a dtiocfaidh fíor-athruithe iompraíochta. Toradh eile a bheidh ar an tionscadal is ea go gcuirfear ar chumas Safefood comhairle a chur ar eagraíochtaí agus iad ag iarraidh cur le scála na ndea-chleachtas agus na straitéisí chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais litearthachta bia na leanaí agus na ndaoine óga ar oileán na hÉireann. Mhair an tionscadal 21 mhí ón 1 Feabhra 2023 go dtí an 31 Deireadh Fómhair 2024.

Bochtaineacht bia a chur in iúl – an dioscúrsa reatha ar oileán na hÉireann a thuiscint

Is é aidhm fhoriomlán an taighde imscrúdú a dhéanamh ar thógáil dhioscúrsach na bochtaineachta bia sna meáin agus dearcthaí an phobail, dearcthaí beartais agus dearcthaí príomh-gheallsealbhóirí i leith bochtaineacht bia a iniúchadh. Mhair an tionscadal 17 mí ón 1 Eanáir 2023 go dtí an 31 Bealtaine 2024.

Foilseacháin

D’fhoilsigh Safefood cúig thuarascáil taighde sa bhliain 2023. Pléadh iontu le sábháilteacht bia agus bia sláintiúil.

Coimre staitisticí biashlabhra ar oileán na hÉireann 2023

Choimisiúnaigh Safefood an tionscadal seo chun bailiúchán dlúth mionsonraithe staitisticí biashlabhra a ghiniúint d’Éirinn agus do Thuaisceart Éireann araon. Bíonn cur chun cinn dea-iompraíochtaí sábháilteachta bia ar fud an bhiashlabhra ag brath ar bhonn fianaise atá láidir agus cruinn ón taobh eolaíoch de. Ní hé amháin go n-áirítear leis sin faisnéis faoi iompraíocht daoine agus faoina roghanna maidir leis na bianna a itheann siad ach áirítear leis freisin staitisticí cruinne maidir leis an táirgeadh bia, leis an trádáil bia agus leis an eacnamaíocht bia, mar aon le faisnéis faoi aistarraingtí táirgí bia, faoi bhreoiteacht bhia-iompartha agus faoin tionchar atá ag tosca seachtracha amhail an t-athrú aeráide. Sa taighde sin, tugtar le chéile sonraí ó eagraíochtaí éagsúla earnála poiblí agus earnála príobháidí, rud a fhágann go bhfuil siad níos sorochtana.

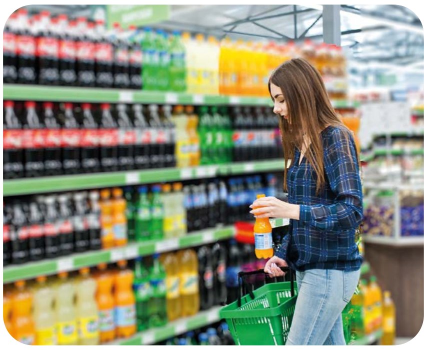

Beartais fhioscacha agus phraghsála a bhaineann le bia agus le deochanna neamh-mheisciúla

Choimisiúnaigh Safefood an t-athbhreithniú seo ar an bhfianaise ar straitéisí fioscacha agus praghsála le haghaidh bia agus deochanna neamh-mheisciúla chun bearnaí san eolas a shainaithint agus chun moltaí beartais atá ábhartha d’oileán na hÉireann a leagan amach. Sna brat-athbhreithnithe, scrúdaíodh fianaise ar cé acu a d’fhéadfadh nó nach bhféadfadh beartais fhioscacha agus phraghsála den sórt sin i ndáil le bia agus le deochanna neamh-mheisciúla an réim bia a fheabhsú agus galair neamhtheagmhálacha a chosc agus ar conas a d’fhéadfadh siad déanamh amhlaidh. Scrúdaíodh sna hathbhreithnithe freisin na héifeachtaí atá ag beartais den sórt sin i ndáil le cothromas agus i ndáil le hinghlacthacht an phobail agus an lucht polaitíochta le bearta fioscacha agus praghsála atá beartaithe chun an réim bia a fheabhsú. De bhreis air sin, rinneadh staidéir eimpíreacha chun scrúdú a dhéanamh ar an ngaol idir an déileáil cánach le deochanna siúcra-mhilsithe i dTuaisceart Éireann agus tomhaltas na ndeochanna sin agus an chóireáil in aghaidh cáiréas fiacla.

Cá mhéad atá ar chiseán bia shláintiúil in Éirinn sa bhliain 2022?

Sa tuarascáil is déanaí ó Safefood ar an gcostas atá ar chiseán bia shláintiúil lena ngabhann leorgacht íosta cothaithe agus atá inghlactha ón taobh sóisialta de, léiríodh go bhfuil teaghlaigh atá ar bhuiséad géar ag streachailt fós le bia sláintiúil a cheannach, agus roinnt teaghlach ag caitheamh suas le trian amháin (32%) dá n-ioncam glan gach seachtain ar bhia.

Déantar an taighde sin gach dhá bhliain agus aimsíodh ann freisin go raibh costais bhia do theaghlaigh a bhfuil leanaí sna déaga acu níos mó ná dhá oiread na gcostas bia do theaghlaigh a bhfuil leanaí níos óige acu.

Ghnóthaigh an taighde clúdach fairsing meán cumarsáide san Irish Daily Mail, san Irish Examiner, san Irish Times agus ar Drivetime ar RTÉ.

Cá mhéad atá ar chiseán bia shláintiúil i dTuaisceart Éireann sa bhliain 2022?

Streachlaíonn teaghlaigh ísealioncaim i dTuaisceart Éireann le bianna sláintiúla a cheannach toisc gur ídíodh leath a n-ioncaim iomláin, beagnach, mar gheall ar thionchar an bhoilscithe ar chostas a siopadóireachta seachtainiúla bia.

Sa tuarascáil taighde sin ó Safefood ar an gcostas atá ar chiseán bia shláintiúil, léiríodh go gcaitheann roinnt teaghlach suas le £169 ar bhia, rud is ionann, beagnach, agus leath a n-ioncaim ghlain (45%), agus teaghlaigh a bhfuil leanaí sna déaga acu ag íoc £40 níos mó in aghaidh na seachtaine ar bhia ná mar a íocann na teaghlaigh sin a bhfuil leanaí níos óige acu. Cuireadh an boilsciú, na costais mhéadaitheacha fuinnimh agus praghas méadaithe an bhia le roinnt blianta anuas síos don bhrú a cuireadh ar theaghlaigh ísealioncaim agus, ina dhiaidh sin, do neamhionannas cothaithe níos suntasaí i measc phobal Thuaisceart Éireann.

Leis an taighde is déanaí seo, cuirtear leis na sonraí a foilsíodh go dtí seo do na blianta 2014, 2016, 2018 agus 2020. Léirítear inti an meánchostas seachtainiúil ar bhia sláintiúil agus an sciar d’ioncam teaghlaigh ar féidir gur gá é a chaitheamh chun an caighdeán íosta cothaithe sin a bhaint amach.

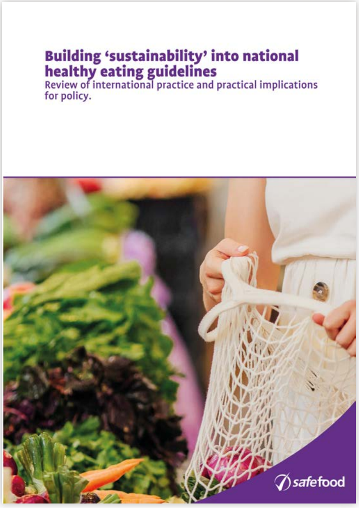

Inbhuanaitheacht a chomhtháthú isteach i dtreoirlínte náisiúnta maidir le bia sláintiúil

Baineadh úsáid as cur chuige modhanna measctha chun sainaithint a dhéanamh ar an dea-chleachtas agus ar chineálacha praiticiúla cur chuige i leith inbhuanaitheacht a chomhtháthú isteach i dtreoirlínte maidir le bia sláintiúil. Scrúdaíodh ansin freisin an impleacht fhéideartha beartais, bunaithe ar an litríocht agus ar an taithí fíorshaoil, an t-eolas agus an saineolas a bhí ag raon leathan geallsealbhóirí ar oileán na hÉireann.

Amharcadh ar leathanaigh na tuarascála 568 n-uaire agus íoslódáladh í
80 uair.

Foilsíodh cúig fhoilseachán le haghaidh tomhaltóirí agus oideoirí sa bhliain 2023

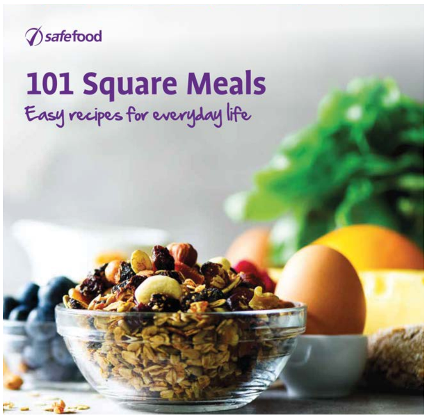

101 Square meals

Déanann an bia a ithimid difear dár gcuid sláinte agus folláine, agus imríonn buiséid ról tábhachtach ina roghnú cén bia is féidir linn a cheannach agus a ullmhú. Dearadh an leabhar oideas sin chun an méid sin a chur san áireamh agus soláthraítear leis béilí atá éasca le hullmhú, atá ar chostas íseal, atá blasta agus atá fíorscamhardach. Áirítear leis an leabhar rannáin ina dtugtar leideanna úsáideacha maidir le siopadóireacht, le reo baile agus le sábháilteacht bia, faisnéis chabhrach maidir le nósanna sláintiúla itheacháin agus oidis bhlasta éagsúla le haghaidh bricfeasta, lóin agus dinnéir. Leis an 101 oideas, soláthraítear éagsúlacht do dhaoine ar gach aois agus i ngach cúinse, rud as a dtagann réimeanna bia atá níos sláintiúla agus níos cothroime do dhaoine aonair agus do theaghlaigh laistigh de bhuiséad réadúil.

Sa bhliain 2023, thug Safefood le chéile comhpháirtithe i dTuaisceart Éireann, eadhon an Ghníomhaireacht Sláinte Poiblí, agus comhpháirtithe in Éirinn, eadhon an tSeirbhís Buiséadaithe agus Comhairle Airgid (MABS) agus Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), chun leagan uile-oileáin den leabhar cócaireachta a chruthú.

Póstaer ar hiodráitiú

Cruthaíodh an póstaer seo chun oideachas a chur ar leanaí faoin tábhacht a bhaineann le bheith hiodráitithe agus taispeánadh ann conas a d'fhéadfadh siad a dhéanamh amach an bhfuil nó nach bhfuil siad ag ól go leor leachtanna trí amharc ar dhath a bhfuail.

Póstaer grafaice faisnéise ar dheochanna fuinnimh

Léiríodh inár dtaighde gur féidir le suas le 14 thaespúnóg chothroma de shiúcra, méid atá coibhéiseach le trí chupán espresso, a bheith i ndeoch fuinnimh 500 ml amháin. Ós rud é go mbíonn ag méadú ar an tóir ar dheochanna fuinnimh i measc leanaí óga, nuashonraigh Safefood a ghrafaic faisnéise chun faisnéis cothaithe atá cothrom le dáta agus na táirgí atá ar fáil a chur ar áireamh. Úsáideadh an ghrafaic faisnéise san fhoilseachán ó EdCo dar teideal 'Health and Wellbeing: SPHE 1' d'Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte na Sraithe Sóisearaí in Éirinn.

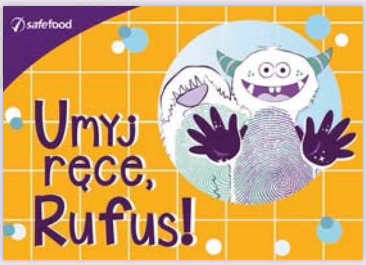

Leaganacha Polainnise agus Úcráinise den leabhar scéalta Rufus

D'aistrigh Safefood an leabhar scéalta sláinteachais lámh ón gclár nite lámh Rufus, ar leabhar é a bhfuil tóir air, go Polainnis agus go hÚcráinis. Tríd an leabhar scéalta, cuireann Rufus, ár laoch nite lámh, oideachas ar leanaí faoin dea-chleachtas nite lámh sa bhaile – go háirithe faoi cé chomh tábhachtach agus atá sé go níonn siad a lámha ar feadh 20 soicind agus go dtriomaíonn siad iad mar is ceart.

Ár líonraí

Baineann Safefood leas as a staid uathúil thuaidh/theas ar mhaithe le comhar agus nasc-cheangail a chur chun cinn le geallsealbhóirí a oibríonn san earnáil bia, sa tsláinte phoiblí agus i gcur chun cinn na sláinte chun iomláine an bhiashlabhra a neartú agus chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú.

An Líonra Eolais

An Líonra Eolais sa bhliain 2023

Is ar fud an bhiashlabhra ar fad, idir tháirgeoirí, phróiseálaithe, mhiondíoltóirí agus an tomhaltóir deiridh, a leathann an fhreagracht atá ar Safefood as sábháilteacht bia a chur chun cinn. Is gá na caighdeáin sábháilteachta bia is airde a bhaint amach agus a chothabháil, ní amháin chun an tsláinte phoiblí a chosaint ach chun muinín a chothabháil as an slabhra soláthair bia agus chun tacú leis an tionscal agraibhia freisin. Forbraíodh clár an Líonra Eolais chun tacú leo sin a oibríonn i réimse na sábháilteachta bia ar fud oileán na hÉireann. Leis an gclár, soláthraítear tacaí agus seirbhísí do dhaoine a oibríonn i dtáirgeadh bia, i bpróiseáil bia, i miondíol agus i lónadóireacht agus dóibh sin a oibríonn chun comhlíonadh rialála a chinntiú agus chun sábháilteacht bia a fheabhsú trí thaighde agus trí oideachas.

Tá an Líonra Eolais i mbun oibre ó bhí an bhliain 2016 ann agus féachann sé le comhoibriú, comhroinnt eolais agus tuiscint bhreisithe a spreagadh idir na grúpaí éagsúla sin. Déanann sé amhlaidh trí chúrsaí oiliúna, trí sheisiúin faisnéise, trí cheardlanna, trí nuachtlitreacha agus trí shuíomh Gréasáin, físeáin agus seimineáir Ghréasáin an Líonra Eolais.

3,920

Tá fás seasta tagtha ar bhallraíocht an Líonra Eolais, go 3,920 ball

270

An líon alt a uaslódáladh

Cuspóirí an Líonra Eolais

- Feasacht a mhéadú agus deiseanna a sholáthar le haghaidh eolas sábháilteachta bia den dea-chleachtas a chomhroinnt agus a fhoghlaim.
- Caidreamh oibre ildisciplíneach agus trasdlínse idir gairmithe sábháilteachta bia a fhorbairt tuilleadh.
- Foinse iontaofa saineolais a sholáthar do Safefood d'fhonn ábhair imní atá ann cheana a iniúchadh, sainaithint a dhéanamh ar na saincheisteanna atá ag teacht chun cinn sa tsábháilteacht bia agus feabhas a chur ar an mbonn fianaise inmheánach.
- Comhar, comhoibriú agus sineirgí idir gairmithe i réimse na sábháilteachta bia a chur chun cinn ar fud oileán na hÉireann.

Tacaíonn Líonra Eolais Safefood leis na daoine sin a oibríonn san earnáil bia

Sa bhliain 2023, lean an Líonra Eolais lena thiomantas do thacú leis na daoine sin a oibríonn san earnáil bia maidir le cleachtais éifeachtacha sábháilteachta bia a thuiscint agus a chur chun feidhme trí shraith ceardlann, fóram agus seimineár Gréasáin a óstáil d'Oifigigh Sláinte Comhshaoil, d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna) agus do bhaill foirne saotharlainne.

Tacaíonn an Líonra Eolais leo seo a leanas:

Oifigigh Sláinte Comhshaoil (EHOnna)

Fiontair Bhia Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna)

Saotharlanna

Ag leagan díriú dó ar thopaicí amhail baictéir nimhithe bia a rialú, an sláinteachas, an bhainistíocht ailléirginí agus an pacáistiú, reáchtáil an Líonra Eolais 25 imeacht sa bhliain 2023.

Is léargas é seo a leanas ar roinnt d'imeachtaí an Líonra Eolais

- Sna ceardlanna ar phacáistiú bia d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide, iniúchadh roinnt roghanna pacáistithe le haghaidh táirgí réamhphacáistithe, táirgí bia shaoráidigh agus táirgí dí. Ghnóthaigh an lucht freastail léargais ar shaincheisteanna féideartha maidir le réitigh phacáistithe a roghnú agus ar straitéisí chun botúin chostasacha a sheachaint.
- Díríodh i seimineáir Ghréasáin oiliúna ar 'Cosaint Bia, Bithfhaireachas agus Bithsceimhlitheoireacht TACCP agus VACCP'. Baineann oiliúint TACCP le bagairtí mailíseacha ar bhia a chosc, amhail sabaitéireacht, sracaireacht nó sceimhlitheoireacht. Baineann VACCP le calaois bia a bhfuil spreagthaí eacnamaíocha taobh thiar di a chosc.
- Reáchtáladh cúrsaí oiliúna sainfhinnéithe d'Oifigigh Sláinte Comhshaoil lenar cumhdaíodh gnéithe ríthábhachtacha de scríobh tuairiscí agus de chroscheistiú seomra cúirte.
- Bhí an fóram Oifigeach Sláinte Comhshaoil uile-oileáin ina ardán le haghaidh líonrú luachmhar agus pléití mine ar dhúshláin chomhroinnte agus ar réimsí féideartha le haghaidh comhoibrithe. Áiríodh iad seo a leanas leis na topaicí a pléadh:
  - Struchtúr agus feidhm eagraíochtúil na Sláinte Comhshaoil sa dá dhlínse
  - Comhlíonadh na rialachán maidir le hailléirginí
  - Cur chun feidhme na scéime rátála sláinteachais bia i dTuaisceart Éireann
  - Ábhair acmhainní atá ar fáil d'Oifigigh Sláinte Comhshaoil
  - Na dúshláin a bhaineann le forfheidhmiú a dhéanamh ar na rialacháin maidir le cannaibidé-ól (CBD)
- Sraith cúrsaí oiliúna agus fóram chun feabhas a chur ar scileanna agus comhoibriú na mball foirne saotharlainne ar fud oileán na hÉireann

Íomhánna ó cheardlanna sábháilteachta bia na bliana 2023

An Fóram Sláinte Comhshaoil

Fóram na Saotharlann Sláinte Poiblí

Fóram Shaotharlann an Anailísí Phoiblí

Tacaíonn an Líonra Eolais leis an eolaíocht

Sa bhliain 2023, d'óstáil an Líonra Eolais roinnt príomhimeachtaí eolaíochta inar díríodh ar shaincheisteanna criticiúla sa tsábháilteacht bia agus sa tsláinte phoiblí. Mar shampla:

- Sa seimineár Gréasáin ar Salmonella, tugadh an t-eolas is deireanaí ar chásanna, ráigeanna agus bearta rialaithe i dtionscal an bhia.
- I seimineár Gréasáin ar Bhianna Núíosacha, pléadh na treochtaí le déanaí i bhforbairt bianna núíosacha, dúshláin ghaolmhara sábháilteachta bia, agus straitéisí chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin.

Foilseacháin an Líonra Eolais

Sa bhliain 2023, lean an Líonra Eolais le léargais luachmhara agus leis an eolas luachmhar is deireanaí a sholáthar trí na príomhfhoilseacháin agus na príomhailt uaidh, ar nithe iad a bhí ríthábhachtach maidir le baill a choinneáil ar an eolas faoi threochtaí agus forbairtí reatha sa tsábháilteacht bia agus maidir le baill a choinneáil gafa leis na treochtaí agus na forbairtí sin.

An iris 'The Food Chain'

Foilsíodh trí eagrán den iris 'The Food Chain' sa bhliain 2023 do níos mó ná 3,500 léitheoir. Ba ghnéithe den iris iad agallaimh le príomh-shaineolaithe sábháilteachta bia lenar cumhdaíodh ailt ar bharúlacha míthreoracha inbhuanaitheachta a cuireadh in iúl, ar sheicheamhú géanóim iomláin sa tsábháilteacht bia, ar thalmhaíocht athghiniúnach agus ar rioscaí bainne amh.

'The Food Chain' 2023

4 Predicting the future of food safety
6 Raw drinking milk – state of play
9 Managing metablomics interpretation

safefood

THE FOOD CHAIN

Knowledge Network

THE safefood KNOWLEDGE NETWORK NEWSLETTER

ISSUE No.28

DECEMBER 2023

UNDERSTANDING REGENERATIVE AGRICULTURE

David Burrows explores how the health of our soil impacts the quality of the food we produce

In September I spent two days in Amsterdam, at the second annual 'Regenerative Agriculture and Food Systems Summit'. In the space of just a couple of years, this has become the topic that big food companies want to talk about. It offers huge potential in helping to fix what is clearly a broken food system. This is the chance, as one of the opening speakers put it, "to rewrite the narrative of agriculture". But could it offer more than that?

David Burrows

At its heart, regenerative agriculture is about the soil and there are five underlying principles: don't disturb the soil; keep the soils surface covered; keep living roots in the soil; grow a diverse range of crops; and bring grazing animals back to the land. That might sound a little like 'conservation agriculture' or 'biological farming' systems but regenerative should go further and encompass farmer wellbeing and profitability too. As more than one speaker noted at the summit: "farmers can't go green if they're in the red".

safefood

Network News

Sa ríomhfheasachán míosúil, Network News, tugadh an t-eolas is deireanaí ar bhonn tráthrialta faoi nuacht sábháilteachta bia, faoi ghníomhaíochtaí an Líonra Eolais agus faoi acmhainní seachtracha.

Ailt ceannaire smaointe

D'fhoilsigh an Líonra Eolais ocht n-alt ceannaire smaointe sa bhliain 2023 inar iniúchadh saincheisteanna práinneacha laistigh den bhiashlabhra, amhail staid an bhainne ólta amh, tionchar na talmhaíochta athghiniúnaí ar cháilíocht na hithreach agus an bhia, agus teacht chun cinn barúlacha míthreoracha glasghlanta a chuirtear in iúl ar phacáistiú bia. Iniúchadh i bpléití breise na dúshláin slándála bia san 21ú haois, ról an lipéadaithe réamhchúramaigh ailléirginí agus cé acu ba cheart nó nár cheart lipéid lorg carbóin a chur le táirgí bia. Tugadh aghaidh sa tsraith freisin ar an tionchar atá ag an dul chun cinn digiteach ar an agraibhia agus ar conas atá an ghéarchéim costais maireachtála ag déanamh difear do chleachtais sábháilteachta bia. Sna hailt sin, tugadh léargais luachmhara ar na treochtaí reatha sa tsábháilteacht bia agus ar na dúshláin reatha atá os comhair na sábháilteachta bia.

Ciste scileanna sábháilteachta bia

Le clár an chiste scileanna sábháilteachta bia, cistíodh 12 rannpháirtí ó eagraíochtaí éagsúla a raibh baint acu le táirgeadh bia agus sábháilteacht bia ar fud oileán na hÉireann chun freastal ar cheardlanna, ar chomhdhálacha agus ar oiliúint chun breis oiliúna a ghnóthú ina réimsí faoi seach.

Dámhadh Sparánacht Safefood do Shannon Stapleton ó Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath. Is Oifigeach Sláinte Comhshaoil faoi oiliúint den scoth í, a fuair aitheantas as a tionscadal inar imscrúdaíodh leibhéil sláinteachais ag pointí íocaíochta gan tadhall san earnáil miondíola. Chomh maith leis sin, tugadh onóir do Zara Gregg, mac léinn in Ollscoil Uladh, as a cuid oibre ar impleachtaí Dhlí Natasha.

Sparánacht Safefood

Hipiríogaireacht bia

Ar fud na bliana 2023, lean Safefood lena fhíseáin oiliúna agus lena leathanaigh Ghréasáin a chur chun cinn chun cabhrú le gnólachtaí bia i dTuaisceart Éireann a ullmhaíonn táirgí réamhphacáistithe bia lena ndíol go díreach an reachtaíocht nua um lipéadú bia ('Dlí Natasha') a chomhlíonadh. Táirgeadh na hacmhainní sin i gcomhpháirt le Comhairle Buirge Aontroma agus Bhaile na Mainistreach agus leis an nGníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia i dTuaisceart Éireann.

Cumhdaítear na nithe seo a leanas leis na físeáin oiliúna:

- Cad is táirge atá réamhphacáistithe lena dhíol go díreach ann?
- Conas liosta comhábhar a chruthú chun Dlí Natasha a chomhlíonadh
- Conas lipéad a dhearadh agus a phriontáil le haghaidh táirgí atá réamhphacáistithe lena ndíol go díreach.

9,200

An líon amharc ar fhíseáin oiliúna ailléirginí lenar gineadh

2,000

cuairt ar safefood.net

Leanamar freisin le cur chun cinn a dhéanamh ar ár bhfíseáin teagaisc do ghnólachtaí bia beaga maidir le bainistíocht ailléirginí bia agus maidir le hithe amach go sábháilte:

Ailléirginí bia i dtrucailí bia nó in asraonta bia beaga eile a bhainistiú

Ailléirginí bia a bhainistiú i soláthraithe imeachtaí agus lónadóireachta

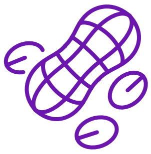

Conas tú féin a chosaint mar chustaiméir atá hipiríogair i leith bia

Arís, b'amhlaidh faoi mhí na Nollag 2023 a amharcadh ar an bhfíseán do thomhaltóirí 4,400 uair agus a amharcadh ar na físeáin do ghnólachtaí beaga 6,800 uair.

Ba mhó an líon iomlán cuairteoirí ar na leathanaigh ar shuíomh Gréasáin Safefood ina raibh na físeáin sin ná

3,000

Tionscnaimh Bhia Pobail

Tá bród ar Safefood as an ról atá againn maidir le Tionscnaimh Bhia Pobail a reáchtáil ón mbliain 2010 i leith. Reáchtáiltear an clár um Thionscnaimh Bhia Pobail ina bhloic thrí bliana. Bhí an bhliain 2023 ar an dara bliain den chlár don tréimhse reatha 2022-2024.

Tá sé mar aidhm le clár Safefood um Thionscnaimh Bhia Pobail difear dearfach a dhéanamh do nósanna itheacháin na dteaghlach a bhfuil leanaí acu agus a chónaíonn i bpobail ísealioncaim ach díriú ar scileanna agus eolas maidir le bia agus bia sláintiúil, le siopadóireacht níos sláintiúla agus le scileanna cócarála níos fearr. Is scileanna inláimhsithe inaistrithe iad uile ar féidir leo dul chun tairbhe do phobal iomlán. Taispeánann samhail na dTionscnamh Bia Pobail conas is féidir le comhoibriú le pobail cabhrú leo roghanna bia níos sláintiúla a dhéanamh agus scileanna ar feadh an tsaoil a fhoghlaim.

Láithreacha na dTionscnamh Bia Pobail

Trí na Tionscnaimh Bhia Pobail a chistiú, cabhraíodh le níos mó ná

40,000

duine

ach fíorchabhair phraiticiúil a sholáthar i bpobail áitiúla

trí

44 thionscadal

a chistiú.

Sa bhliain 2023, ghlac níos mó ná

5,500

duine páirt in imeacht pobail

agus ghlac níos mó ná

300 duine

páirt i dtionscadal beag.

Eagraítear dhá imeacht gach bliain chun go mbeidh ceannairí na dTionscnamh Bia Pobail in ann líonrú, ceachtanna a foghlaimíodh a chomhroinnt agus eolas a ghnóthú. Sa chéad imeacht, a cuireadh ar siúl i mí an Mhárta, pléadh cineálacha cur chuige i leith caidreamh a dhéanamh le spriocphobail atá doiligh le rochtain. D'fhreastail 36 dhuine ar an imeacht. Cuireadh an dara himeacht ar siúl i mí Dheireadh Fómhair agus pléadh rannpháirtíocht chuimsitheach an phobail lena linn. D'fhreastail 26 dhuine ar an imeacht.

Ar an iomlán, soláthraíodh 28 dtionscadal bheaga agus cuireadh 26 imeacht pobail ar siúl.

Imeacht Tionscnaimh Bhia Pobail san Iúr i mí Dheireadh Fómhair

Imeacht Tionscnaimh Bhia Pobail sa Tulach Mhór i mí an Mhárta

Imeacht Líonraithe Uile-oileáin d’Oibrithe Pobail

D’óstáil Safefood an chéad imeacht líonraithe uile-oileáin d’Oibrithe Pobail ar an lúr chun comhghleacaithe a thabhairt le chéile a oibríonn ar chláir phobail ina n-úsáidtear bia mar mheán chun dul i bhfeidhm ar ghrúpaí soghonta i limistéir dhíothacha ar fud oileán na hÉireann. I measc na rannpháirtithe bhí oibrithe Bia agus Cothaithe de chuid an chláir um Pobail Shláintiúla Sláintecare a bhíonn ag forbairt acmhainne, eolais agus scileanna ar fud pobal agus a oibríonn le comhpháirtithe reachtúla agus deonacha áitiúla chun an timpeallacht bia a fheabhsú, chun aghaidh a thabhairt ar bhochtaineacht bia agus chun na feachtais chomhaontaithe náisiúnta in Éirinn a ghníomhachtú.

Bhí comhghleacaithe ó Chomhghuaillíocht na nIonad Maireachtála Sláintiúla i dTuaisceart Éireann rannpháirteach san imeacht freisin, rud ar líonra é de 29 n-eagraíocht phobaltreoraithe um fheabhsú sláinte atá lonnaithe i limistéir ar fud Thuaisceart Éireann inar ann d’éagothroime mhór sláinte. Agus í lonnaithe i suíomhanna tuaithe agus uirbeacha araon, soláthraíonn an chomhghuaillíocht cláir bhia amhail ‘Bunathraigh do Thralaí’ i dTuaisceart Éireann. Ba é a bhí sa chruinniú freisin ná ceardlann inar iarradh ar rannpháirtithe breithniú a dhéanamh ar roghanna le haghaidh obair chomhpháirtíochta agus chomhoibríoch faoi na téamaí seo a leanas.

Téama 1

Tionscadal trasteorann ina ndírítear ar dhaoine scothaosta, ar féidir go mbeidh soláthar díreach bia nó béilí i gceist leis.

Téama 2

Mná faoi choinneáil atá ag bogadh isteach i suíomhanna maireachtála neamhspleáiche. Is é atá i gceist leis an téama seo ná breithniú a dhéanamh ar thionscnaimh oiliúna ina soláthrófar uasoiliúint agus ina bhféadfaí deiseanna fostaíochta a fheabhsú.

Téama 3

Aosaigh óga shoghonta atá ag aistriú isteach i suíomhanna maireachtála neamhspleáiche.
Is é atá i gceist leis an téama seo ná breithniú a dhéanamh ar conas is féidir tacú leis an gcohórt seo a bhealach a dhéanamh trí thimpeallacht chasta bia, amhail an timpeallacht bia i bpobail lárchathrach inar minic a bhíonn fáil theoranta ann ar ollmhargaí agus ina bhfuil comhchruinniú níos airde ann de sheirbhísí miondíola mearbhia freisin.

Tá sé beartaithe ag Safefood measúnú a dhéanamh ar chomhpháirtíochtaí féideartha do thionscadail trasteorann sa bhliain 2024.

An Líonra Bochtaineachta Bia Uile-oileáin

Bunaíodh an Líonra Bochtaineachta Bia Uile-oileáin sa bhliain 2009, agus tá sé faoi chomhchathaoirleacht ag Safefood agus ag Gníomhaireacht Thuaisceart Éireann um Chaighdeáin Bhia. Is é atá sa Líonra ná pobal gairmithe a oibríonn ar fud ranna agus gníomhaireachtaí rialtais, an lucht léinn agus eagraíochtaí neamhrialtasacha a bhfuil leas coiteann acu i mbochtaineacht bia a laghdú ar oileán na hÉireann. Tacaíonn sé le teacht ar chomhdhearcadh i leith saincheisteanna gaolmhara, le comhoibriú agus le foghlaim chomhroinnte.

D'óstáil an Líonra an t-imeacht bliantúil dá chuid i mí Mheán Fómhair, áit ar iniúchadh an dóigh ar féidir le tuiscint níos doimhne ar an eispéireas fíorshaoil ar bhochtaineacht bia cur lena éifeachtaí atá beartais agus idirghabhálacha. D'oscail Anne Marie Murphy ó Chomhairle Tomhaltóirí Thuaisceart Éireann an t-imeacht os comhair breis agus 140 rannpháirtí, agus í ag comhroinnt léargas ón taighde a rinne an Chomhairle Tomhaltóirí ar eispéiris tomhaltóirí le hinacmhainneacht agus inrochtaineacht bia. Phléigh Stephen Moffatt ó Barnardo's an tionchar a bhí ag an ngéarchéim costas maireachtála agus ag neamhshlándáil bia ar theaghlaigh. Labhair Jonny Currie ó Iontaobhas Trussell i dTuaisceart Éireann faoi neamhshlándáil bia agus úsáid banc bia i dTuaisceart Éireann agus cad is gá a dhéanamh chun cabhrú le deireadh a chur leis an ngá atá le bainc bhia. Thaispeáin an Dr Clare Pettinger ó Ollscoil Plymouth roinnt de na cineálacha cruthaitheacha cur chuige atá in úsáid laistigh den tionscadal taighde FoodSEqual. Ba í Megan Weimann ó Oibreacha Pobail an Dúin Thuaidh an cainteoir deiridh ag an imeacht, agus í ag labhairt faoi aistear Well Fed, arb ollmhargadh pobail é. Thug Megan tuairisc ar an bpróiseas comhdheartha – an t-athrú a tháinig ar Well Fed ó seoladh ar dtús é agus an tionchar a bhí aige ar an bpobal áitiúil. Ba é Robert Thornton ón Ionad Uinseannach um Thaighde ar an gCaighdeán Íosta Fíor-riachtanach Maireachtála de chuid Chumann Naomh Uinseann de Pól a dhún an t-imeacht.

Foilsíodh dhá eagrán de Nuachtlitir an Líonra Bochtaineachta Bia Uile-oileáin sa bhliain 2023, agus méadú 17% ag teacht ar an líon síntiúsóirí atá aici sa bhliain 2023.

An Fóram um Ghníomhaíocht Uile-oileáin ar Mhurtall

Is é atá san Fhóram um Ghníomhaíocht Uile-oileáin ar Mhurtall ná pobal gairmithe a bhfuil leas coiteann acu i murtall a chosc agus a chóireáil. Tá an fóram ina ardán le haghaidh comhpháirtíochta agus obair chomhtháite ar oileán na hÉireann toisc go ndéanann sé líonrú, comhoibriú agus malartú an dea-chleachtais chun cinn. Tá rochtain ag a chuid ball ar imeachtaí débhliantúla uile-oileáin agus ar nuachtlitir mhíosúil.

Méadú

8.2%

Mhéadaigh an líon síntiúsóirí atá ag an Nuachtlitir ó 685 dhuine go 741 dhuine idir mí Eanáir 2023 agus mí Eanáir 2024, cothrom le méadú 8.2%. Eisíodh 11 eagrán den nuachtlitir le linn na tréimhse sin.

Ar Lá Domhanda an Mhurtaill an 4 Márta, sheol an Fóram um Ghníomhaíocht Uile-oileáin ar Mhurtall an ráiteas seasaimh uaidh ar stiogma an mhurtaill. Ba i gcomhar le baill a forbraíodh an ráiteas. Leagtar amach ann conas a thabharfaidh an fóram aghaidh ar stiogma an mhurtaill, agus réimsí amhail teanga ina dtugtar tús áite do dhaoine agus íomhánna nach cúis stiogma iad á gcumhdach. Baineann stiogma an mhurtaill leis na dearcthaí agus na tuairimí diúltacha a bhaineann le murtall, lena n-áirítear claontacht, idirdhealú, steiréitíopáil, agus eisiamh sóisialta. Baineann stiogma do dhaoine a bhfuil murtall orthu i suíomhanna éagsúla, agus bíonn iarmhairtí diúltacha sláinte fisiciúla agus meabhairshláinte aige.

Thug Sinéad O'Mahony láithreoireacht ag an bhFóram um Ghníomhaíocht Uile-oileáin ar Mhurtall i mí na Samhna

D'fhreastail 171 rannpháirtí ar an gcéad imeacht débhliantúil de chuid an Fhóraim dar teideal 'Tús sláintiúil – tacú le maireachtáil shláintiúil i measc leanaí óga'. Le linn an imeachta sin, pléadh cosc an mhurtaill sa luath-óige, agus comhroinneadh na fionnachtana ó na tionscnaimh atá ar siúl chun nósanna sláintiúla itheacháin agus maireachtáil ghníomhach a chur chun cinn i measc leanaí óga. I measc na gcainteoirí bhí Fiona Ward ó Roinn Sláinte na hÉireann, a labhair faoin mbeartas is deireanaí in Éirinn san aitheasc tosaigh uaithi. Ba í an chéad láithreoir eile ná Colette Doyle ó Iontaobhas Sláinte agus Cúraim Shóisialaigh an Oirdheiscirt, a thug forbhreathnú ar an gClár um Murtall sna Luathbhlianta a Chosc ('HENRY') agus ar an aiseolas a fuarthas ó úsáideoirí seirbhíse an chláir. Thug Louise Reynolds ó Institiúid Cothúcháin agus Diaitéitice na hÉireann forbhreathnú ansin ar an teoirstaidéar a rinneadh le déanaí ar bhéilí teo a sholáthar do sheirbhísí um chúram sna luathbhlianta in Éirinn. Sa deireadh, thug an Dr Anna Lene Seidler ó Ollscoil Sydney láithreoireacht ar na comhpháirteanna d'idirghabhálacha atá éifeachtach i murtall san óige a chosc agus leag sí béim ar na bearnaí taighde atá ann chun tosaíochtaí taighde sa todhchaí a threorú. Ag deireadh an imeachta, seoladh seisiún ceisteanna agus freagraí agus chualathas ó Darren Moan ó Roinn Sláinte Thuaisceart Éireann, a rinne machnamh ar na láithreoireachtaí a tugadh agus a labhair faoi fhorbairt beartais murtaill i dTuaisceart Éireann.

Cuireadh an dara himeacht débhliantúil de chuid an Fhóraim dar teideal 'Timpeallachtaí bia níos sláintiúla a mhúnlú' ar siúl i mBéal Feirste, agus breis agus 140 duine i láthair. Iniúchadh san imeacht sin an dóigh a spreagann agus a gcothaíonn ár dtimpeallacht bia nósanna míshláintiúla itheacháin agus róthomhaltas fuinnimh. Féachadh ann freisin ar na deiseanna atá ann tacú le roghanna bia níos sláintiúla agus feabhas a chur ar shláinte an daonra ar deireadh. I measc na gcainteoirí bhí an tOllamh Amelia Lake ó Ollscoil Teesside agus Fuse: an tIonad um Thaighde Aistritheach sa tSláinte Phoiblí, Sinéad O'Mahony ó Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, Fran Bernhardt ó Sustain: an chomhghuaillíocht ar son sláinte agus feirmeoireacht níos fearr, agus an tOllamh Heather Brown ó Ollscoil Lancaster. Rinne an tOllamh Amelia Lake plé ar an ról atá ag na mórthimpeallachtaí bia maidir le murtall agus ar na deiseanna atá ann an timpeallacht a mhodhnú ar mhaithe le murtall a chosc. Chomhroinn Sinéad O'Mahony na príomhfhionnachtana ó staidéar inar tomhaiseadh an fháil atá ar bhia sláintiúil agus míshláintiúil in ollmhargaí i mBaile Átha Cliath. Rinne Fran Bernhardt plé ar an mbeartas um fhógraíocht bia níos sláintiúla, ar chur chun feidhme an bheartais agus ar an tionchar a bhí aige ar shláinte an phobail. Rinne Heather Brown plé ar an meastóireacht ar an mbeartas a bhaineann leis an timpeallacht bia agus ar an tionchar a bhí aige ar róthroime agus murtall san óige.

Obair i gcomhpháirt

Cuid dhílis de ról safefood mar chomhlacht Thuaidh/Theas is ea obair i gcomhpháirt. Is cuma cé acu a úsáidtear é inár bhfeachtais chumarsáide, inár dtaighde eolaíochta nó inár líonraí gairmiúla, is é an toradh atá ar chur chuige comhpháirtíochta Safefood go gcruthaítear neart nasc dearfach agus caidreamh marthanach ar oileán na hÉireann.

Cumann Sacair na hÉireann – an clár 'On the Ball'

D'fhadaigh Safefood an chomhpháirtíocht atá ar bun aige le Cumann Sacair na hÉireann go ceann bliain eile, an tríú bliain den chomhpháirtíocht, agus é mar aidhm aige tuilleadh leanaí a spreagadh roghanna bia atá sláintiúil a dhéanamh agus a bheith gníomhach.

Is é Safefood comhpháirtí oifigiúil Chumann Sacair na hÉireann maidir le bia sláintiúil sábháilte agus is pátrún ar Ionad Oideachais agus Oidhreachta an Chumainn é. Tríd an gcomhpháirtíocht, chuaigh Safefood i bhfeidhm ar 4,903 leanbh san iomlán, soláthraíodh 97 gclár, agus chuir an Cumann 326 uair an chloig i gcrích. B'ionann é sin agus méadú 977 rannpháirtí ar an bhfigiúr don bhliain 2022, tráth a ghlac 3,926 dhuine páirt sa chlár. Ní hé amháin gur tháinig méadú bliain ar bhliain ar an líon rannpháirtithe ó thús an chláir i leith, ach bhíothas in ann an clár a sholáthar do spriocphobail nua freisin. Tríd an gcomhpháirtíocht, leagtar béim ar a thábhachtaí atá bia sláintiúil sábháilte trína clár gníomhaíochtaí agus imeachtaí peilbhunaithe 'On the Ball – Healthy Know How for Active Kids'.

Is iad ionadaithe ó Safefood agus cóitseálaithe ó Fhondúireacht Chumann Sacair na hÉireann a sholáthraíonn an clár i scoileanna.

Beagnach
5,000
An líon leanaí a bhí páirteach

97
An líon clár a soláthraíodh

25%
An méadú ar rannpháirtíocht ó bhí an bhliain 2022 ann

Cluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann - an clár Health@Play

D'fhógair Safefood agus Cluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann comhpháirtíocht nuálach nua ar a dtugtar 'Health@Play', ina n-úsáidtear cluichí spraíúla idirghníomhacha chun cabhrú le nósanna sláintiúla ar feadh an tsaoil a theagasc do lúthchleasaithe óga agus dá dtuismitheoirí.

D'fhorbair Safefood an clár 'Health@Play' i gcomhpháirt le Cluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann, ar dá bharr a úsáidfear an spórt den chéad uair riamh chun an t-oideachas sláinte a sholáthar do leanaí faoi mhíchumas intleachta idir 4-15 bliana d'aois laistigh dá gclubanna pobail agus dá scoileanna.

Leis an gclár 'Health@Play', cuirtear leis an obair a dhéanann Cluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann agus comhlánaítear an Clár um Chur Chun Cinn na Sláinte atá i bhfeidhm ag an eagraíocht sin cheana, rud atá ar fáil do lúthchleasaithe atá 16 bliana d'aois nó níos sine.

Ghlac 122 lúthchleasaí óga san iomlán ó ceithre chlub páirt sa chlár. Áiríodh leo sin 'Titanic Tigers', atá lonnaithe i mBéal Feirste. Sháraigh an líon foriomlán rannpháirtithe na spriocanna faoi 72 dhuine. Sholáthair Safefood roinnt seisiúin oiliúna ar líne d'oibrithe deonacha, do chóitseálaithe agus do thuismitheoirí. Le linn na chéad bhliana den chomhpháirtíocht agus den chlár, fuair Safefood 'Gradam Ceannaireachta Sláinte Golisano' ó Chluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann. Leis an ngradam sin, aithnítear daoine aonair nó eagraíochtaí den scoth atá tiomanta do shláinte daoine faoi mhíchumas intleachta a fheabhsú agus do shláinte lúthchleasaithe Cluichí Oilimpeacha Speisialta a chur chun cinn.

4 An líon clubanna a ghlac páirt sa chlár, lenar áiríodh 122 lúthchleasaí.

Bronnadh Gradam Ceannaireachta Sláinte Golisano ar Safefood.

Leabharlanna Éireann

Agus beagnach tuismitheoir amháin as gach triúr (30%) ag rá go bhfuil sé deacair a bheith sláintiúil mar theaghlach, d'oibrigh Safefood i gcomhpháirt le leabharlanna poiblí chun cainteanna saor in aisce ó phríomh-shaineolaithe sláinte a óstáil do thuismitheoirí maidir le conas tosú ar athruithe sláintiúla dearfacha a dhéanamh mar theaghlach. Cuireadh an chéad imeacht ar siúl i Leabharlann Thamhlachta i mí Feabhra os comhair grúpa tuismitheoirí, agus craoladh beo é freisin trí Zoom agus i leabharlanna áitiúla roghnaithe ar fud na tíre. Cuireadh imeacht leantach den chineál céanna ar siúl i Leabharlann Dhún Dealgan.

Baineadh leas ag an imeacht as teachtaireachtaí ón bhfeachtas START, a bhfuil i gceist leis cabhrú le tuismitheoirí agus teaghlaigh athruithe beaga a dhéanamh i dtreo saol níos sláintiúla a chaitheamh.

Beagnach

30%

An céatadán de thuismitheoirí a dúirt go bhfuil sé deacair a bheith sláintiúil mar theaghlach

An fóram um bia i scoileanna

Rinne an Roinn Oideachais agus an Roinn Sláinte i dTuaisceart Éireann an fóram um bia i scoileanna a bhunú go comhpháirteach chun ceannaireacht straitéiseach agus treoir a thabhairt maidir le beartas Thuaisceart Éireann um Bia i Scoileanna. Tá an fóram ar an bhfód le 14 bliana anuas. Tá Safefood ar cheann de na naoi n-eagraíocht a ndéantar ionadaíocht dóibh ar an bhfóram.

D'urraigh Safefood tionscnamh amháin chun leanaí bunscoile a spreagadh tuilleadh torthaí agus glasraí a ithe. Tríd an gclár 'Eat Them to Defeat Them' de chuid Veg Power, cuireadh na tairbhí a bhaineann le bia sláintiúil chun cinn i measc breis agus aon mhilliún leanbh i mbunscoileanna agus scoileanna speisialta ar fud na Ríochta Aontaithe. D'urraigh Safefood an clár i dTuaisceart Éireann.

Bunathraigh do Thralaí

Chuaigh Safefood agus Comhghuaillíocht na nIonad Maireachtála Sláintiúla i bpáirt lena chéile chun tacú le teaghlaigh a dtralaithe a bhunathrú agus rogha bia níos sláintiúla agus níos cothromaithe a cheannach. Seoladh an clár trí bliana i mí Mheán Fómhair, agus 12 Ionad Maireachtála Sláintiúla réigiúnacha ar fud Thuaisceart Éireann ag glacadh páirt ann.

Beidh an clár ar siúl ar feadh trí bliana ón mbliain 2023 go dtí an bhliain 2025 agus tá sé mar aidhm leis tacú le níos mó ná 1,000 teaghlach agus duine aonair trí fheabhas a chur ar a nósanna siopadóireachta bia trí bhéilí sláintiúla cothromaithe a cheannach in ionad bianna siúcrúla agus sailleacha. Ag obair dó i ndlúthchomhar le hIontaobhais Sláinte agus Cúraim Shóisialta áitiúla, sholáthair an clár ceardlanna agus tionscnaimh idirghníomhacha a bhí deartha chun dul chun tairbhe do theaghlaigh, do sheandaoine aonair a chónaíonn ina n-aonar agus d'fhir shingile, agus sholáthair sé tacaíocht phraiticiúil i réimsí amhail liosta cothromaithe siopadóireachta a chruthú, béilí a phleanáil, conas ithe go maith de réir buiséid, conas béilí scamhardacha bunúsacha a chócaráil, úsáid a bhaint as fuílleach bia, agus sábháilteacht agus sláinteachas bia.

Sa bhliain 2023, soláthraíodh

20

clár ar fud Thuaisceart Éireann. Ba mhéadú é sin ó 15 chlár sa bhliain 2022.

258

An líon daoine aonair a ghlac páirt i gclár. Ba mhéadú 49% é sin ón mbliain roimhe.

25%

Bhí méadú 25% ann sa líon fear a ghlac páirt i gcláir sa bhliain 2023 i gcomparáid leis an mbliain 2022.

98%

An céatadán a bhí den tuairim gur athraigh an clár seo an dóigh a ndéanfaidh siad pleanáil agus siopadóireacht sa todhchaí.

Láithreacha 'Bunathraigh do Thralaí'

Láithreacha

1. Ionad Maireachtála Sláintiúla Iontaobhas na Sean-Leabharlainne, Doire
2. Ionad Maireachtála Sláintiúla na Darach, Lios na Scéithe
3. Ionad Maireachtála Sláintiúla na Deirge, Caisleán na Deirge
4. Líonra Maireachtála Sláintiúla na hÓmaí, an Ómaigh
5. Barr na Carraige, Béal Feirste
6. Ionad Maireachtála Sláintiúla ReachOut, Béal Feirste
7. Ionad Maireachtála Sláintiúla Lag an Aoil, Béal Feirste
8. Líonra Pobail Limistéar an Tuaiscirt, Bun Abhann Dalla
9. Líonra Limistéar na Coirre Críochaí agus na gCladach Thuaidh, Dún Geanainn
10. Ionad Maireachtála Sláintiúla Resurgam, Lios na gCearrbhach
11. Comhpháirtíocht Maireachtála Sláintiúla na Leithinse, Cill Ghobáin
12. Líonra Maireachtála Sláintiúla Verve, Craigavon
13. Clanrye Group, an tIúr
14. Cumann Forbartha Chill Chaoil, Cill Chaoil
15. Tionscadal an Chroí, Béal Feirste
16. Comhpháirtíocht Sláinte Ard Dúin/na Seanchille, Béal Feirste
17. Ionad Maireachtála Sláintiúla Loch Gile, an Baile Meánach

Ár rialachas

Cuimsíonn na seirbhísí a sholáthraíonn ár bhfoireann Oibríochtaí Corparáideacha na réimsí seo a leanas, agus iad go léir ag rannchuidiú le spriocanna gnó agus straitéis Safefood a sholáthar go héifeachtach éifeachtúil: cuntasaíocht agus airgeadas; soláthar; acmhainní daonna; teicneolaíocht faisnéise; cúrsaí dlí; rialachas; comhlíonadh; agus iniúchóireacht.

An bord comhairleach

Tionóladh sé chruinniú de chuid an Bhoird Chomhairligh le linn na bliana – ceann amháin i gCorcaigh, ceann amháin i mBéal Feirste, ceann amháin in Ard Mhacha agus trí cinn i mBaile Átha Cliath. Freastalaíodh go cianda ar roinnt cruinnithe. Tá mionsonraí freastail, mar aon leis na táillí a íocadh le comhaltaí den Bhord Comhairleach, ar áireamh ar leathanach 52. Chuaigh beirt chomhaltaí den Bhord ar scor an 2 Deireadh Fómhair 2023 agus níor ceapadh aon chomhalta chuig an mBord Comhairleach sa bhliain 2023.

An Coiste Iniúchóireachta agus Riosca

Cuimsíonn an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca beirt chomhaltaí den Bhord Comhairleach agus beirt chomhaltaí sheachtracha, a ndéanann duine amháin díobh cathaoirleacht ar an gcoiste. Is iad an tUas. Alan Myles, Cathaoirleach, agus Máiréad Ní Chéadagain na comhaltaí seachtracha. Tá taithí ghairmiúil ábhartha leathan ag an mbeirt chomhaltaí sheachtracha den choiste. Tháinig an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca le chéile ceithre huaire sa bhliain 2023. Cuireadh dhá chruinniú ar siúl go cianda agus cuireadh dhá chruinniú ar siúl i bpearsa i gCorcaigh.

Fostaíonn an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca iniúchóirí gairmiúla seachtracha chun clár iniúchtaí inmheánacha a sheoladh. Chomh maith leis sin, athbhreithníonn an coiste an clár rioscaí ag gach cruinniú chun iomláine an chláir a mheas agus chun a chinntiú go bhfuil gach beart cuí i bhfeidhm chun rioscaí a rialú agus a mhaolú. Déanann Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste in Éirinn agus Oifig Iniúchóireachta Thuaisceart Éireann Iniúchadh Seachtrach ar Safefood i gcomhar lena chéile. Tá ról neamhspleách ag an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le dearbhú a thabhairt don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin mar oifigeach cuntasaíochta agus don Bhord Comhairleach ar nithe rialaithe inmheánaigh, bainistíochta riosca agus iniúchóireachta agus dearbhaithe mar chuid den athbhreithniú córasach a dhéantar ar na rialuithe inmheánacha agus na nósanna imeachta rialachais atá i bhfeidhm ag Safefood.

Na comhaltaí den Choiste Iniúchóireachta agus Riosca agus freastal na gcomhaltaí ar chruinnithe

	2023 Cruinnithe ar freastalaíodh orthu (4 Cinn san iomlán – 2 cheann i gCorcaigh agus 2 cheann go cianda)	**2022** Cruinnithe ar freastalaíodh orthu go cianda (4 Cinn san iomlán)
Alan Myles (Cathaoirleach)	3	4
Mairead Ní Chéadagin	4	4
Alex Attwood	4	4
Elizabeth Keane	4	4

Cearta an duine agus comhionannas agus éagsúlacht agus cuimsiú

Ceanglaítear ar Safefood an reachtaíocht um Chomhionannas agus um Chearta an Duine a chomhlíonadh sa dá dhlínse. Tá sé lántiomanta do na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh trí chur chuige réamhghníomhach a ghlacadh i leith saincheisteanna comhionannais agus saincheisteanna chearta an duine i ngach gné dá chuid oibre agus trí thimpeallacht oibre a sholáthar atá saor ó idirdhealú, íospairt agus ciapadh neamhdhleathach. Cheadaigh Coimisiún Comhionannais Thuaisceart Éireann an Scéim Comhionannais ó Safefood i mí Mheán Fómhair 2011 agus athbhreithnítear í gach cúig bliana. Is don tréimhse ón mbliain 2023 go dtí an bhliain 2028 atá an scéim reatha. Mar chuid den athbhreithniú, déanann Safefood Iniúchadh ar Neamhionannais agus d'ullmhaigh sé Plean Gníomhaíochta Alt 75 don tréimhse 2023-2025. Eisíonn Safefood Tuarascáil Bhliantúil Reachtúil Údaráis Phoiblí ar Dhul Chun Cinn ar Chomhionannas agus ar Dhea-Chaidreamh chuig an gCoimisiún Comhionannais gach bliain. Is é atá sa Phlean Gníomhaíochta Míchumais ó Safefood don tréimhse 2021-2025 ná ráiteas faoi thiomantas na heagraíochta do dhearcthaí dearfacha i leith daoine faoi mhíchumas a chur chun cinn agus do rannpháirtíocht daoine faoi mhíchumas sa saol poiblí a spreagadh. Leagtar amach sa phlean na bearta a dhéanfar chun a chinntiú go mbainfear comhionannas deiseanna amach. Déantar faireachán rialta ar an dul chun cinn a bhíonn á dhéanamh ar na gealltanais atá tugtha ann a chomhlíonadh agus cuirtear tuarascáil bhliantúil ar an dul chun cinn sin faoi bhráid an Choimisiúin Comhionannais (Tuaisceart Éireann). Tuairiscíonn Safefood do Choiste Faireacháin na Roinne Sláinte in Éirinn gach bliain i ndáil le fostaíocht daoine faoi mhíchumas san earnáil phoiblí. Cuirtear oiliúint rialta ar gach ball foirne chun feasacht a spreagadh ar shaincheisteanna míchumais agus comhionannais agus spreagann Safefood daoine faoi mhíchumas go gníomhach iarratas a dhéanamh ar róil laistigh den eagraíocht.

Tá Safefood tiomanta freisin d'éiteas na héagsúlachta agus an chuimsithe ar fud a chuid oibre. Cuid lárnach dá dhearcadh is ea an creideamh gurb é atá sa phríomhról atá aige ná an caidreamh ar fud an oileáin a bhreisiú agus a fheabhsú trí chur chuige cumarsáideach agus comhpháirtíochta a ghlacadh i leith a chuid oibre. Is príomhshruthaithe isteach i bpríomhphleananna straitéiseacha agus oibríochtúla gnó Safefood atá cuspóirí comhionannais agus gealltanais chomhionannais.

Amhail an 31 Nollaig 2023, bhí an Bord Comhairleach comhdhéanta d'ochtar comhaltaí (deichniúr comhaltaí sa bhliain 2022). Mná a bhí i 37.5% de na comhaltaí sin (50% sa bhliain 2022) agus bhí ceithre phost folamh. Dá bhrí sin, dóbair don Bhord an sprioc atá ag Rialtas na hÉireann arb é atá ann ionadaíocht 40% do gach inscne i gcomhaltas na mBord Stáit a chomhlíonadh ach theip air déanamh amhlaidh.

An coiste comhairleach

Faigheann Safefood cúnamh ó Choiste Comhairleach a chuimsíonn saineolaithe a bhfuil raon leathan saineolais ghairmiúil, taithí gairmiúla agus cúlraí gairmiúla acu. Is rud deonach é gníomhú mar chomhalta den Choiste agus is é an ról uileghabhálach atá ag na comhaltaí ná comhairle agus treoir theicniúil a sholáthar chun cabhrú le Safefood straitéis a leagan síos agus na gnéithe de na Pleananna Corparáideacha agus Gnó bliantúla trí bliana uaidh a chomhlíonadh. Comhlánaíonn an Coiste Comhairleach an obair a dhéanann Bord Comhairleach Safefood agus ceapann an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas an Coiste agus an Bord araon. D'fhóin dháréag comhaltaí ar an gCoiste sa bhliain 2023, a ndearna an tOll. Elizabeth Keane cathaoirleacht air. Bhí dhá chruinniú den Choiste Comhairleach ann sa bhliain 2023, a cuireadh ar siúl i gCorcaigh agus i nDún Dealgan.

Nochtadh cosanta

Ceanglaítear le halt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta, 2014, go bhfoilseofaí tuarascáil gach bliain maidir leis an líon nochtaí cosanta a rinneadh sa bhliain roimhe agus go bhfoilseofaí faisnéis faoi aon ghníomhartha a rinneadh i leith na nochtaí cosanta a rinneadh. Ní bhfuair Safefood aon nochtaí cosanta sa tréimhse tuairiscithe suas go dtí an 31 Nollaig 2023.

Faisnéis a sholáthar do chomhaltaí den Oireachtas agus do chomhaltaí den Tionól

Tá nós imeachta i bhfeidhm ag Safefood chun a chinntiú go gcloítear le caighdeáin agus prionsabail dea-chleachtais nuair atáthar ag tabhairt freagra ar cheisteanna ó Chomhaltaí den Oireachtas agus ó Chomhaltaí den Tionól agus nuair atáthar ag tabhairt faisnéis dóibh. Ní mór gach ceist a admháil agus freagra a thabhairt uirthi laistigh den tréimhse ama iarrtha, nó laistigh de 15 lá oibre mura bhfuil aon dáta freagartha sonraithe.

Sa bhliain 2023, fuair Safefood 19 gCeist Parlaiminte, ar tugadh freagra ar gach ceann díobh laistigh den tréimhse ama iarrtha.

Plean Gnó 2024

Chuir Safefood an Plean Gnó uaidh don bhliain 2024 faoi bhráid an dá roinn urraíochta sa bhliain 2023. Cheadaigh an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas é sin an 27 Meitheamh 2024.

Dearbhú Ieasanna

Déanann na comhaltaí den Bhord Comhairleach, den Choiste Iniúchóireachta agus Riosca, den Fhoireann Ardbhainistíochta agus den Choiste Comhairleach Dearbhú Leasanna gach bliain. Coinnítear Clár Leasanna ar bun agus tá sé ar fáil ach é a iarraidh.

Caidreamh le príomh-gheallsealbhóirí

- Mar chuid de 'Shraith Léachtaí Caidrimh na hIndia/na hÉireann', tugadh cuireadh don Dr Aileen McGloin chun labhairt ag Ambasáid na hIndia i mBaile Átha Cliath an 9 Márta. Leagadh díriú sa léacht uaithi ar 'Nósanna sláintiúla itheacháin a chothú agus a chumhachtú ar oileán na hÉireann' agus chuir an tAmbasadóir Mishra i láthair í.
- An 22 Márta, bhuail an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach le Micheál Martin, an Tánaiste agus an tAire Gnóthaí Eachtracha, a thug cuireadh do na Cathaoirligh agus na Príomhoifigigh Feidhmiúcháin ar Chomhlachtaí Thuaidh/Theas chun teacht le chéile chun plé a dhéanamh ar oibreacha leanúnacha gach Comhlachta, ar Chomóradh 25 Bliana Chomhaontú Aoine an Chéasta agus ar dheiseanna sa todhchaí.
- Sa dara ráithe, d'fhreastail an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin ar an gComhdháil a d'óstáil an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas in Ard Mhacha chun Comóradh 25 Bliana Chomhaontú Bhéal Feirste/Aoine an Chéasta a chomóradh agus ghlac sé páirt sa Chomhdháil sin. Chomh maith leis sin, d'fhreastail sé ar roinnt cruinnithe eile ar thionóil an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas agus an Líonra Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Thuaidh/Theas iad in Ard Mhacha agus go fíorúil. Is ar siúl atá an próiseas arb é atá ann an Líonra Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Thuaidh/Theas nua a leabú (atá comhdhéanta de na Príomhoifigigh Feidhmiúcháin ar gach ceann de na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas).
- Bhuail Foireann Ardbhainistíochta Safefood le hÚdarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (FSAI) dhá uair agus bhuail sí le hÚdarás Sábháilteachta Bia Thuaisceart Éireann uair amháin.

An dul chun cinn ar ghníomhú ar son na haeráide

D'fhorbair Safefood an chéad Treochlár um Ghníomhú ar son na hAeráide (CAR 2023) uaidh i mí na Nollag 2022. Taifeadtar ann conas atá sé mar aidhm ag Safefood na gealltanais a thug rialtas Thuaisceart Éireann agus rialtas na hÉireann araon a chomhlíonadh chun astaíochtaí glan-nialasacha a bhaint amach faoin mbliain 2050. Áirítear le CAR 2023 gealltanais faoi na ceannteidil seo a leanas:

a. Ceannaireacht agus Rialachas le haghaidh gníomhú ar son na haeráide
b. Aird ár ndaoine a tharraingt
c. Ár sprioc carbóin a bhaint amach
d. Ár sprioc éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach
e. Córais bainistíochta fuinnimh agus comhshaoil
f. Ár soláthar a ghlasú
g. Úsáid acmhainní a bhonnlíniú agus a laghdú
h. Ár bhfoirgnimh a fheabhsú
i. Ár mórphleananna gníomhaithe ar son na haeráide

Sa bhliain 2023, ba iad na príomhéachtaí ná Foireann Ghlas Safefood a bhunú, caidreamh leis an bhfoireann a chur chun cinn trí cheardlann foirne a óstáil, agus mionsonraí agus oiliúint maidir le CAR 2023 uainn a chur lenár bpróiseas earcaíochta agus ionduchtúcháin.

Sa bhliain 2023, thosaigh Safefood ar an gcóras monatóireachta agus tuairiscithe earnála poiblí ó Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann a úsáid chun rianú a dhéanamh ar an dul chun cinn ar na spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh agus ar na spriocanna carbóin a bhaineann le fuinneamh. Agus sonraí atá ar fáil ón mbliain 2009 á n-úsáid mar bhonnlíne, bhain Safefood feabhas 68% ar Éifeachtúlacht Fuinnimh amach suas go dtí deireadh na bliana 2022. Is mó é sin ná an sprioc reatha atá ag Rialtas na hÉireann go mbainfí laghdú 50% amach roimh an mbliain 2030. Socraíodh critéir ghlasa agus treoir ghlas le haghaidh sholáthar Safefood agus cuireadh critéir ghlasa ar áireamh i measúnuithe ar thairiscintí.

Acht na dTeangacha Oifigiúla

Le hAcht na dTeangacha Oifigiúla, ceanglaítear ar Safefood tuairisciú gach bliain ar an dóigh ar chomhlíonamar ár n-oibleagáidí agus achoimre ar an gcomhlíonadh sin a chur ar áireamh sa Tuarascáil Bhliantúil uainn. Leis an Acht, ceanglaítear ar Safefood a chinntiú:

- gur sa Ghaeilge a bheidh 20% ar a laghad d’aon fhógraíocht a chuirtear in aon bhliain ar leith, agus
- déanfar 5% ar a laghad d’aon airgead a chaitheann an comhlacht ar fhógraíocht in aon bhliain ar leith a úsáid chun fógraíocht sa Ghaeilge a chur trí na meáin Ghaeilge.

Bhain Safefood an méid seo a leanas amach sa bhliain 2023:

- Ba sa Ghaeilge a bhí 21.9% den fhógraíocht a chuir Safefood sa bhliain 2023, agus
- Rinneadh 2.17% den airgead a chaith Safefood ar fhógraíocht sa bhliain 2023 a úsáid chun fógraíocht sa Ghaeilge a chur trí na meáin Ghaeilge.

Cé go ndearna Safefood dianiarracht an caiteachas íosta 5% ar na meáin Ghaeilge a chomhlíonadh, ní rabhthas in ann déanamh amhlaidh mar gheall ar na saincheisteanna seo a leanas:

- An líon teoranta asraonta meán Gaeilge atá ann sa mhargadh. Mar shampla, ní ann ach do stáisiún teilifíse Gaeilge amháin agus do dhá stáisiún raidió Gaeilge. Ní ghlacann an stáisiún raidió is mó díobh sin (Raidió na Gaeltachta) le fógraíocht, áfach
- An fháil theoranta ar shliotáin meán sna meáin Ghaeilge, toisc go mbíonn gach comhlacht earnála poiblí Éireannach san iomaíocht le haghaidh na fála teoranta ar shliotáin trí na cainéil sin.

Leanfaimid le féachaint leis an sprioc 5% a shroicheadh inár bpleananna don bhliain 2024. Leanfaidh na laincisí atá leagtha amach thuas leis an mbonn a bhaint d’iarrachtaí Safefood na ceanglais a chomhlíonadh, áfach.

Leis an Acht freisin, forchuirtear oibleagáidí i ndáil le fógraí taifeadta ó bhéal, le cumarsáidí scríofa, le comharthaíocht, le foilseacháin, le lógónna, le hainmneacha, le seoltaí agus le teidil. Rinne Safefood bearta chun a chinntiú gur chomhlíonamar na hoibleagáidí sin sa bhliain 2023.

Tuarascáil maidir le luach saothair don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023

Leis an Treoir maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas arna heisiúint go comhpháirteach ag an Roinn Airgeadais sa Tuaisceart agus ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe sa Deisceart, ceanglaítear go nochtfaí faisnéis faoin luach saothair agus faoi na teidlíochtaí pinsin de chuid ball foirne sinsearach áirithe. Toisc go measann an Bord go sárófaí an reachtaíocht cosanta sonraí dá nochtfaí an fhaisnéis sin, ní dhearna Safefood aon nochtaí ina leith sin.

Beartas maidir le luach saothair

Is é beartas Safefood maidir le luach saothair ná na tuarastail agus na téarmaí agus na coinníollacha Earnála Poiblí a léiriú do gach ball foirne. Is é atá sna scálaí pá cuí do gach grád ná roinnt pointí pá idir an pointe íosta agus an pointe uasta, rud a éascaíonn dul chun cinn i dtreo an phointe uasta.

Bónais agus sochair chomhchineáil

Níl sé mar bheartas ag Safefood aon íocaíochtaí bónais a dhéanamh le comhaltaí den phríomhfhoireann bhainistíochta ná le baill foirne. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí bónais sa bhliain 2023 ná sa bhliain 2022. Níor tugadh aon sochair chomhchineáil don phríomhfhoireann bhainistíochta ná do bhaill foirne sa bhliain 2023 ná sa bhliain 2022.

Bandaí tuarastail

Is é seo an líon fostaithe ag deireadh na bliana ar tháinig a ndíolaíochtaí (ranníocaíochtaí pinsin san áireamh) faoi na bandaí seo a leanas (ina léirítear na díolaíochtaí bliantúla):-

	2023	2022
€10,001 - €20,000	2	3
€20,001 - €30,000	3	1
€30,001 - €40,000	2	0
€40,001 - €50,000	1	2
€50,001 - €60,000	6	8
€60,001 - €70,000	3	4
€70,001 - €80,000	4	2
€80,001 - €90,000	1	2
€90,001 - €100,000	3	2
€100,001 - €110,000	3	2
€110,001 - €120,000	0	1
€120,001 - €130,000	1	1
€130,001 - €140,000	1	0

Conarthaí seirbhíse

Is de réir bheartas earcaíochta Safefood a dhéantar gach ceapachán chuig róil ardbhainistíochta agus chuig róil thábhachtacha, ar beartas é lena gceanglaítear go ndéanfaí an ceapachán ar bhonn oiriúnachta agus inniúlachta. Faigheann gach ball foirne conradh fostaíochta tráth a cheaptar iad, rud ina mionsonraítear a dtéarmaí agus a gcoinníollacha. Déantar íocaíochtaí foirceanta de réir na dtéarmaí agus na gcoinníollacha sin. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí foirceanta, aon íocaíochtaí cúitimh ná aon scaoilíocaíochtaí le linn na bliana 2023.

Luach saothair na príomhfhoirne bainistíochta

Tá luach saothair agus teidlíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin leagtha amach i nóta 3(c) de na Ráitis Airgeadais.

Cuimsíonn an Phríomhfhoireann Bhainistíochta an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, an Stiúrthóir um Shábháilteacht Bia (chlúdaigh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an folúntas sa phost sin ó mhí Eanáir go dtí mí an Mheithimh 2023) agus an Stiúrthóir um Chothú. B'ionann an luach saothair iomlán a íocadh leis an bPríomhfhoireann Bhainistíochta sa bhliain 2023 agus €513,716 (GBP£446,825) (2022: €470,945 (GBP£401,603)).

Socruithe pinsin

Tá na baill foirne agus na bainisteoirí uile ina gcomhaltaí den Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, rud ar bhunaigh na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas agus Turasóireacht Éireann Teoranta é le héifeacht ón 29 Aibreán 2005. Is scéim pinsean sochair shainithe í an scéim, a chistítear gach bliain ar bhonn íoc-mar-a-théitear ó airgead a fhaightear ó Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ó Státchiste na hÉireann.

Soláthraíonn an Roinn Sláinte sa Deisceart agus an Roinn Sláinte sa Tuaisceart cistiú don Chomhlacht. Riarann riarthóir seachtrach an scéim.

Nochtadh maidir le pá cóir

Ceanglaítear ar Safefood luach saothair airmheánach a fhoirne a nochtadh. Tá an tsuim sin bunaithe ar luach saothair bliantúlaithe coibhéise lánaimseartha a fhoirne ar fad amhail an 31 Nollaig 2023. Ceanglaítear air freisin raon an luacha saothair foirne agus an cóimheas idir luach saothair airmheánach na foirne agus lárphointe luach saothair bandáilte an stiúrthóra is airde pá a nochtadh.

	2023 €	2022 €	2023 GBP£	2022 GBP £
Lárphointe bhanda an stiúrthóra is airde pá	130,774	123,451	113,746	106,168
Luach saothair airmheánach na foirne	63,429	55,048	55,170	47,341
Cóimheas	2.06	2.24	2.06	2.24
Raon an luacha saothair foirne	€24,000 go €130,774	€16,952 go €123,451	£20,874 go £113,746	£14,579 go £106,168

B'ionann luach saothair an stiúrthóra is airde pá sa bhliain 2023 agus €130,774 (GBP£113,746) (2022: €123,451 (GBP£106,168)). Bhí sé sin 2.06 uair (2022: 2.24 uair) níos airde ná tuarastal airmheánach an fhórsa saothair sa bhliain 2023, rud a bhí cothrom le €63,429 (GBP£55,170) (2022: €55,048 (GBP£47,341)).

Áirítear tuarastal leis an luach saothair iomlán. Ní áirítear leis an luach saothair iomlán an ranníocaíocht pinsin ón bhfostóir ná luach aistrithe na bpinsean mar choibhéis airgid.

Táillí an bhoird chomhairligh

	2023 €	2022 €	2023 GBP£	2022 GBP£	2023 Cruinnithe ar Freastalaíodh Orthu (6 cinn san iomlán)	2022 Cruinnithe ar Freastalaíodh Orthu (7 gcinn san iomlán)
Edmond Rooney (Cathaoirleach)	9,388	9,576	8,166	8,166	6	7
Damien McCallion (Leas-Chathaoirleach)	-	-	-	-	4	3
Alex Attwood	6,038	6,159	5,252	5,252	6	7
Teresa Canavan	6,038	6,159	5,252	5,252	6	6
Irene Collins	7,695	7,695	6,693	6,562	5	7
Maeve Henchion*	-	-	-	-	4	5
Elizabeth Keane	7,695	7,695	6,693	6,562	6	7
Alan Lewis	6,038	6,159	5,252	5,252	4	5
Sinéad McCarthy*	-	-	-	-	4	5
Kenneth McKenzie	7,695	7,695	6,693	6,562	5	6

* A chuaigh ar scor i mí Dheireadh Fómhair 2023

Tionóladh sé chruinniú de chuid an Bhoird Chomhairligh sa bhliain 2023 (2022: 7). B'ionann suim iomlán na dtáillí a íocadh le comhaltaí den Bhord Comhairleach sa bhliain 2023 agus €50,587/GBP£44,001 (2022: €51,138/GBP£43,609) agus b'ionann an Ranníocaíocht Árachais Náisiúnta sa bhliain 2023 agus €0/GBP£0 (2022: €0/GBP£0). Níor tugadh aon Sochair Chomhchineáil don Lucht Ardbhainistíochta ná do Chomhaltaí den Bhord Comhairleach. D'éiligh Comhaltaí den Bhord Comhairleach €4,259/GBP£3,705 (2022: €5,796/GBP£4,942) san iomlán sa bhliain 2023 chun costais taistil agus chothaithe a chumhdach. Tá an tsuim sin ar áireamh sna costais taistil agus chothaithe atá nochta i nóta 4.

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

Cuntais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023

Clár Ábhar

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia
Cuntais don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023

Brollach leis na cuntais 55

Ráiteas faoi fhreagrachtaí 58

Ráiteas faoi rialú inmheánach/ráiteas rialachais 59

Deimhniú agus Tuarascáil ó na hArd-Reachtairí Cuntas agus Ciste 62

Ráiteas faoi ioncam agus caiteachas 65

Ráiteas faoi ioncam cuimsitheach 66

Ráiteas faoin staid airgeadais 67

Ráiteas faoi shreabhadh airgid 68

Ráiteas faoi athruithe i gcothromas 69

Nótaí leis na cuntais 70

Aguisín 1 - ordachán cuntas 85

Brollach leis na cuntais

1. Formáid

Ullmhaítear na Cuntais seo san fhoirm a d'ordaigh an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) agus an Roinn Sláinte (Éire) le ceadú na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe (Éire) agus na Roinne Airgeadais (Tuaisceart Éireann) agus de réir na socruithe airgeadais atá i gCuid 7 d'Iarscríbhinn 2 a ghabhann leis an Acht um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, agus leis an Ordú um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999.

2. Faisnéis chúlra

Comhlacht Forfheidhmithe a bunaíodh faoi Chomhaontú Bhéal Feirste an 2 Nollaig 1999 is ea an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia (The Food Safety Promotion Board). Is é reachtaíocht rialaithe an Bhoird ná an tAcht um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, agus an tOrdú um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999.

Leis an reachtaíocht rialaithe, tugtar na feidhmeanna sonracha seo a leanas don Bhord:-

- Sábháilteacht bia a chur chun cinn
- Taighde a dhéanamh ar shábháilteacht bia
- Rabhaidh bhia a thabhairt
- Faireachas a dhéanamh ar ghalair bhia-iompartha
- Comhoibriú agus nasc-cheangail eolaíochta idir saotharlanna a chur chun cinn
- Saoráidí atá éifeachtach ó thaobh costas de a fhorbairt le haghaidh saintástáil saotharlainne

I dteannta na nithe thuas, tá sainchúram ginearálta ar an mBord gníomhú mar fhoinse neamhspleách comhairle eolaíochta.

Is faoin ainm branda '**Safefood**' a oibríonn an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia.

3. Rialachas

Is é/í an Príomhfheidhmeannach a chomhlíonann feidhmeanna an Bhoird. Tuairiscíonn an Príomhfheidhmeannach don Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas. Faigheann an Príomhfheidhmeannach cúnamh ó Bhord Comhairleach agus ó Choiste Comhairleach Eolaíochta. Ba iad seo na comhaltaí den Bhord Comhairleach sa bhliain 2023:

Bord comhairleach 2023

An Dr Edmond Rooney	Cathaoirleach
An tUas. Damien McCallion	Leas-Chathaoirleach
An tUas. Alex Attwood	
Teresa Canavan Uas.	
Irene Collins Uas.	
An tOll. Maeve Henchion	(tháinig a téarma chun deiridh i mí Dheireadh Fómhair 2023)
An Dr Elizabeth Keane	
An tUas. Alan Lewis	
An Dr Sinéad McCarthy	(tháinig a téarma chun deiridh i mí Dheireadh Fómhair 2023)
An tUas. Kenneth McKenzie	

Coiste comhairleach 2023

Cuimsíonn Coiste Comhairleach **Safefood** dháréag comhaltaí a tarraingíodh ó raon leathan réimsí saineolais agus disciplíní sa dá dhlínse. Tugann an Coiste Comhairleach comhairle ar eolaíochtaí bia, ar an slabhra agraibhia, ar chothú sláinte poiblí, ar an oideachas, ar iompraíocht tomhaltóirí, ar chumarsáid agus ar nithe pobail agus deonacha. Tháinig téarma an Choiste chun deiridh i mí Dheireadh Fómhair 2023. Cruthófar Coiste nua a luaithe a bheidh an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas ar fáil chun ceapacháin a dhaingniú.

4. Torthaí airgeadais

Tá torthaí an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia leagtha amach go mion ar leathanach 65. Thabhaigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia caiteachas €9,026,271 (£7,850,961) agus fuair sé ioncam €8,796,819 (£7,651,385) le linn na bliana 2023, rud as ar tháinig easnamh €229,452 (£199,576) don bhliain. I gcomparáid leis sin, thabhaigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia caiteachas €9,440,656 (£8,050,622) agus fuair sé ioncam €9,428,632 (£8,040,368) le linn na bliana 2022, rud as ar tháinig easnamh €12,024 (£10,254) don bhliain sin.

5. Eachtraí tar éis an chláir comhardaithe

Idir an dáta tuairiscithe agus an dáta a ceadaíodh na ráitis airgeadais seo lena n-eisiúint, ní raibh aon eachtraí ann a fhágann gur gá coigeartú a dhéanamh ar na ráitis airgeadais. Rinneadh cibirionsaí bogearraí éirice ar Safefood i mí Lúnasa 2024. Níor tháinig aon chaillteanas airgeadais do Safefood sa bhliain 2023 as an gcibirionsaí sin. Cé go bhfuil Safefood árachaithe le haghaidh eachtraí den sórt sin, beidh mionchostas ann sa bhliain 2024 a bheidh bainteach leis an mbarrachas ar an bpolasaí árachais. Níor aisghabhadh roinnt taifid airgeadais don tréimhse ó mhí Iúil go dtí mí na Nollag 2023 ach cuireadh an obair iniúchóireachta i gcrích roimh an eachtra sin.

6. Síntiúis charthanúla

Ní bhfuarthas aon síntiúis charthanúla agus ní dhearnadh aon síntiúis charthanúla le linn na bliana.

7. Beartais

Fostaithe faoi mhíchumas

Comhlíonann an Bord na ceanglais atá i gCuid 5 den Acht um Míchumas, 2005, maidir le tacú le fostaíocht daoine faoi mhíchumas. Leanann an Bord le bheith tiomanta do bheartas comhdheiseanna a shaothrú agus fáiltíonn sé roimh iarratais ó iarratasóirí atá cáilithe go cuí, beag beann ar mhíchumas. Tugadh an plean gníomhaíochta míchumais uainn cothrom le dáta sa bhliain 2023 chun dearcthaí dearfacha i leith daoine faoi mhíchumas a chur chun cinn agus chun rannphháirtíocht daoine faoi mhíchumas sa saol poiblí a spreagadh.

Comhionannas

Cumhdaítear an tréimhse 2023-2028 leis an Scéim Comhionannais cheadaithe reatha ó Safefood. Leagtar amach inti an dóigh a gcomhlíonfaidh **Safefood** na hoibleagáidí atá orainn agus a gcuirfimid comhdheiseanna agus dea-chaidreamh chun cinn go gníomhach agus sinn ag déileáil le páirtithe eile agus le daoine aonair.

Faisnéis a sholáthar d'fhostaithe agus dul i gcomhairle leo

Bhí Fóram Comhpháirtíochta Fostaithe i bhfeidhm le linn na bliana 2023 mar shásra le haghaidh dul i gcomhairle le fostaithe.

Beartas maidir le híoc pras agus feidhmíocht an bheartais sin

Tá an Bord tiomanta d'íocaíochtaí prasa a dhéanamh i leith earraí agus seirbhísí a fhaightear, de réir Acht na hÉireann um Íoc Pras Cuntas, 1997, arna leasú le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíochtaí Déanacha in Idirbhearta Tráchtála), 2013, agus Acht na Ríochta Aontaithe um Íoc Déanach Fiachas Tráchtála (Ús), 1998, arna leasú leis na Rialacháin maidir le hÍoc Déanach Fiachas Tráchtála, 2002. Ach amháin i gcás go sonrófar a mhalairt sa chonradh, beidh íocaíocht dlite laistigh de 30 lá ó na hearraí nó na seirbhísí a fháil nó ó shonrasc bailí nó éileamh den chineál céanna a leagan faoinár mbráid, cibé acu is déanaí. Glanadh 95% (2022: 99%) de na sonraisc uile laistigh de 30 lá sa bhliain 2023.

Beartas sláinte agus sábháilteachta

Coinníonn an Bord beartas Sláinte agus Sábháilteachta ar bun, rud a scaiptear ar gach fostaí. Léirítear leis an mbeartas sin na ceanglais dhlíthiúla atá ann ardchaighdeán a chothabháil ar fud na heagraíochta.

8. Forbairt amach anseo

Forbraíodh an Straitéis Chorparáideach ón mBord do na blianta 2023 go 2025 agus an Plean Gnó uaidh don bhliain 2024 agus tá siad fós le ceadú faoi láthair.

Leagtar amach sa Straitéis Chorparáideach sin misean, fís agus croíluachanna an Bhoird agus an dóigh a gcuirfidh an Bord gach ceann de na feidhmeanna atá aige chun feidhme thar an tréimhse trí bliana. Déantar athmheasúnú ar an straitéis gach bliain i gcomhthéacs an phlean gnó bhliantúil.

Socraíodh an caiteachas buiséadaithe don bhliain 2024 ag €7,754,000 (£6,745,980). Áirítear leis an bhfigiúr sin buiséad aonuaire breise €274,000 (£238,380) ar cheadaigh an Roinn Sláinte in Éirinn é.

Ráiteas faoi fhreagrachtaí an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia agus an Duine Chuntasaigh

D'ordaigh an Roinn Sláinte (Éire) agus an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) don Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia ráiteas cuntas a ullmhú do gach bliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig san fhoirm agus ar an mbonn atá leagtha amach san ordachán cuntas atá san aguisín a ghabhann leis na Cuntais seo. Ullmhaítear na cuntais ar bhonn fabhruithe agus ní mór léargas fírinneach cóir a thabhairt iontu ar staid gnóthaí an Chomhlachta ag deireadh na bliana agus ar a ioncam agus a chaiteachas, ar athruithe i gcothromas agus ar a shreabhadh airgid don bhliain féilire.

Agus na cuntais á n-ullmhú aige, ceanglaítear ar an gComhlacht:

- Cloí leis an ordachán cuntas arna eisiúint ag an Roinn Sláinte (Éire) agus ag an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann), lena n-áirítear na ceanglais ábhartha chuntasaíochta agus nochta, agus beartais chuntasaíochta a chur i bhfeidhm ar bhonn comhsheasmhach;
- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh ar bhonn réasúnach;
- A lua cé acu a leanadh nó nár leanadh caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme agus aon imeachtaí ábhartha a nochtadh agus a mhíniú sna cuntais;
- Na cuntais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh, ach amháin i gcás go bhfuil sé míchuí talamh slán a dhéanamh de go leanfaidh an Comhlacht air ag oibriú.

Freagrachtaí an Phríomhfheidhmeannaigh

Tá freagrachtaí an Phríomhfheidhmeannaigh mar Dhuine Cuntasach don Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia leagtha amach i Meabhrán Airgeadais an Chomhlachta, lena n-áirítear an fhreagracht as cuibheas agus rialtacht an airgeadais phoiblí agus an fhreagracht as taifid a choinneáil.

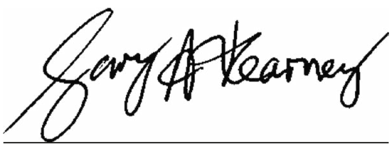

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 26.11.2024

Ráiteas faoin gcóras rialaithe inmheánaigh/ ráiteas rialachais

1. Raon freagrachta

Mar Dhuine Cuntasach, tá freagracht orm as córas fónta rialaithe inmheánaigh a chothabháil lena dtacaítear le beartais, aidhmeanna agus cuspóirí an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia a bhaint amach. Tá freagracht orm ag an am céanna as na cistí poiblí agus na sócmhainní roinne a bhfuil freagracht phearsanta orm astu a chosaint, de réir na bhfreagrachtaí a leagadh orm sa doiciméad 'Airgead Poiblí a Bhainistiú, Tuaisceart Éireann' agus sna Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí.

Tá an struchtúr beacht cuntasachta agus tuairiscithe sainithe i Meabhrán Airgeadais an Bhoird, rud ina leagtar amach an ról athbhreithnithe agus faireacháin atá ag na comh-Ranna urraíochta (an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) agus an Roinn Sláinte (Éire)). Ina theannta sin, mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin, táim cuntasach do na coistí cuntas poiblí faoi seach sa dá dhlínse.

2. Cuspóir an chórais rialaithe inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a bhainistiú de réir leibhéal réasúnach, seachas deireadh a chur leis an riosca ar fad go mainneofaí beartais, aidhmeanna agus cuspóirí a bhaint amach. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnach, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go mbeidh sé éifeachtach. Tá an córas rialaithe inmheánaigh bunaithe ar phróiseas leanúnach atá deartha chun sainaithint a dhéanamh ar na rioscaí atá roimh bheartais, aidhmeanna agus cuspóirí an Bhoird a bhaint amach agus chun na rioscaí sin a chur in ord tosaíochta, chun meastóireacht a dhéanamh ar an dóchúlacht go dtiocfadh na rioscaí sainaitheanta chun cinn agus ar an tionchar a bheadh acu dá dtiocfadh siad chun cinn agus chun na rioscaí sainaitheanta a bhainistiú ar bhealach éifeachtúil, éifeachtach agus barainneach. Bhí an córas rialaithe inmheánaigh i bhfeidhm sa Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 agus suas go dtí an dáta a ceadaíodh an Tuarascáil Bhliantúil agus na Cuntais Bhliantúla, agus tá an córas ag teacht leis an treoir ó na Ranna Airgeadais.

3. Cumas chun riosca a láimhseáil

Tá an Fhoireann Ardbhainistíochta freagrach as an bpróiseas bainistíochta riosca a chur i bhfeidhm agus a fhormhaoirsiú faoi mo threoir chun a chinntiú go mbíonn an próiseas ag obair mar atá beartaithe. I dteannta an creat riosca foriomlán a athbhreithniú, athbhreithnítear na moltaí uile a fhaightear ó na hiniúchóirí inmheánacha agus ó na hiniúchóirí seachtracha araon. Déantar rialuithe a bhreisiú nó a thabhairt isteach ansin, de réir mar is gá.

Táthar ag súil leis go n-oibreoidh gach ball foirne de réir beartais bhunaithe maidir le riosca agus maidir le rialú inmheánach, agus cuirtear oiliúint chuí orthu chun déanamh amhlaidh.

4. An creat riosca agus rialaithe

D'fhorbair an Bord clár rioscaí agus maitrís measúnú riosca. Sainaithnítear rioscaí ar an leibhéal dílis agus ar an leibhéal rialaithe araon nuair a bhíonn pleananna agus straitéisí gnó á bhforbairt. D'fhorbair an Bord creat um fhaisnéis rialta bhainistíochta, um athbhreithniú ar dhifríochtaí agus um nósanna imeachta riaracháin agus rialaithe (lena n-áirítear leithscaradh dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta).

Áirítear na nithe seo leis an gcreat sin freisin:

- Córais chuimsitheacha bhuiséadaithe, áit a gceadaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an buiséad bliantúil;
- Nósanna imeachta chun na Buiséid a athbhreithniú agus a chomhaontú leis an bhFoireann Ardbhainistíochta;
- Tuarascálacha rialta airgeadais a ullmhú mar bhonn le haghaidh athbhreithniú agus faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn.

Sa bhliain 2023, fuair an t-athbhreithniú ar an gcreat riosca agus rialaithe cúnamh ó na tuairimí a fuarthas ó na hIniúchóirí Inmheánacha agus ó na hIniúchóirí Seachtracha araon agus ón gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca.

5. Athbhreithniú ar éifeachtacht

Mar dhuine cuntasach, tá freagracht orm as athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh. Tá an t-athbhreithniú a dhéanaim ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus na mbainisteoirí feidhmiúcháin atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil agus ar na tuairimí a chuireann na hiniúchóirí seachtracha in iúl sa litir bhainistíochta uathu agus i dtuarascálacha eile uathu. Tá plean i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar laigí agus chun feabhsú leanúnach an chórais a chinntiú.

Thacaigh na gníomhaíochtaí seo a leanas leis an athbhreithniú ar éifeachtacht:

- Rinne an Fhoireann Ardbhainistíochta athbhreithniú míosúil ar an mBuiséad Bliantúil, ar cheadaigh na Ranna Urraíochta é, agus í ag féachaint go príomha ar aon difríochtaí idir an ghníomhaíocht iarbhír agus an ghníomhaíocht bheartaithe.
- Coinníodh an creat bainistíochta riosca faoi athbhreithniú leanúnach agus leagadh an clár rioscaí faoi bhráid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca.

Thug na hIniúchóirí Inmheánacha faoi athbhreithniú ar éifeachtacht na Rialuithe Inmheánacha Airgeadais a bhí i bhfeidhm le linn na bliana airgeadais 2023 idir mí Dheireadh Fómhair 2023 agus mí na Nollag 2023 agus rinne an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca athbhreithniú ar an obair sin. Ar bhonn na tuarascála uathu, is deimhin liom go bhfuil córais agus rialuithe láidre i bhfeidhm chun na príomhrioscaí sainaitheanta a mhaolú. Sa tuarascáil iniúchóireachta, cinneadh go bhfuil dearadh agus oibriú na bpríomhrialuithe inmheánacha sásúil agus fuarthas amach go mbíonn na córais bhunaithe agus na rialuithe inmheánacha airgeadais á gcomhlíonadh, tríd is tríd. Thángthas ar an gconclúid sa tuarascáil gur féidir dearbhú réasúnach a chur ar leorgacht agus oibriú an chreata rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm ag **Safefood**. Níor thángthas ar aon fhionnachtana ardriosca a d'fhéadfadh caillteanas airgeadais ábhartha

a chruthú nó cur isteach ar oibríochtaí agus, seachas dhá shaincheist ar measadh go raibh tosaíocht íseal ag baint leo, cinneadh go raibh na rialuithe a tástáladh ag oibriú go héifeachtach le linn na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2023.

Tugadh faoi deara sa tuarascáil gur ann do roinnt láidreachtaí príomhrialaithe sna réimsí seo a leanas: Rialachas; Bainistíocht Riosca; Beartais agus Nósanna Imeachta; Leithscaradh Dualgas/ Prótacail Údaraithe agus Athbhreithnithe; Ceannach agus Soláthar; Párolla; Baincéireacht agus Réitigh; agus Buiséadú agus Formhaoirseacht. Rinneadh moltaí chun aghaidh a thabhairt ar roinnt fionnachtana ísealriosca, agus tá na moltaí sin á gcur chun feidhme anois. Ina theannta sin, de réir an phlean iniúchóireachta inmheánaí a cheadaigh an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca, rinne ár nIniúchóirí Inmheánacha athbhreithniú ar fheidhm Bainistíochta Riosca **Safefood**. Bhí sé mar chuspóir leis an athbhreithniú sin tuairim a thabhairt don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le héifeachtacht na gcóras, na nósanna imeachta agus na rialuithe atá i bhfeidhm i leith Bainistíocht Riosca. Cinneadh sa tuarascáil nach raibh aon fhionnachtana lenar bhain ardriosca nó riosca meánach leo ann agus, cé is moite de thrí mholadh ísealriosca, cinneadh inti gur oibrigh na próisis Bainistíochta Riosca go sásúil le linn thréimhse an athbhreithnithe. Baineann na moltaí leis an doiciméadacht a fheabhsú, leis an gcleachtas a ailíniú leis an mbeartas, agus le haghaidh a thabhairt ar bhearnaí sa doiciméadacht.

Rinneadh cibirionsaí bogearraí éirice ar Safefood i mí Lúnasa 2024. Coimeádann Safefood clúdach árachais le haghaidh eachtraí den sórt sin. Cuireadh foireann bainistíochta géarchéime le chéile go tapa, agus í comhdhéanta de shaineolaithe seachtracha Dlí agus Cibearshlándála. Tógadh na feistí truaillithe amach as líne agus imscrúdaíodh go fóiréinseach iad. Imscaradh bogearraí faireacháin braite críochphointí agus paistí ar gach inneall agus éilíodh ar úsáideoirí a bpasfhocail a athrú. Rinneadh an líonra agus na trí leabharlann chriptithe SharePoint a aischur ó chúltacaí. I gcás an chuid is mó d'fhoireann Safefood, ní raibh aon chur isteach ann ar ghnó. Ní dhearnadh difear don chóras airgeadais néalbhunaithe nua (Iplicit). I gcás na foirne TFC agus na foirne Airgeadais, áfach, bhí roinnt obair bhreise ag teastáil chun córais a dheisiú/a aischur, agus tacaíocht á tabhairt don chuid eile den eagraíocht ag an am céanna de réir mar a lean sí le gnó mar is gnách. Sa tuarascáil deiridh, thángthas ar an gconclúid gur fhulaing Safefood ionsaí lántrialach a thosaigh i mí na Nollag 2023 sula bhfuarthas rochtain ar chórais Safefood go rathúil i mí Lúnasa 2024. Neartaigh Safefood a chibearshlándáil cheana féin agus leanfaidh sé leis na moltaí ó na saineolaithe cibearshlándála a chur chun feidhme.

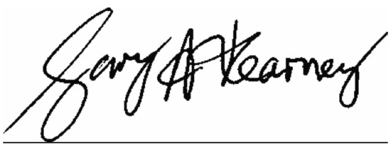

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 26.11.2024

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

AN DEIMHNIÚ Ó NA hARD-REACHTAIRÍ CUNTAS AGUS CISTE DO THIONÓL THUAISCEART ÉIREANN AGUS DO THITHE AN OIREACHTAIS

Tuairim ar na cuntais

Deimhnímid go ndearnamar iniúchadh ar chuntais an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia (an Comhlacht) don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 de bhun fhorálacha an Ordaithe um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999, agus an Achta um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, lena gceanglaítear orainn na cuntais a leag an Comhlacht faoinár mbráid a iniúchadh agus a dheimhniú i gcomhar lena chéile. Cuimsíonn na cuntais na nithe seo a leanas:

- an ráiteas faoi ioncam agus caiteachas;
- an ráiteas faoi ioncam cuimsitheach;
- an ráiteas faoin staid airgeadais;
- an ráiteas faoi shreabhadh airgid;
- an ráiteas faoi athruithe i gcothromas; agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear beartais shuntasacha chuntasaíochta.

Ullmhaíodh na cuntais seo de réir na mbeartas cuntasaíochta atá leagtha amach iontu.

Táimid den tuairim:

- go dtugtar sna cuntais léargas fírinneach cóir ar staid ghnóthaí an Chomhlachta amhail an 31 Nollaig 2023 agus ar a ioncam agus a chaiteachas don bhliain dar críoch an dáta sin; agus
- gur ullmhaíodh na cuntais go cuí de réir an Chaighdeáin Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann (FRS 102) agus de réir an ordacháin cuntas atá san aguisín a ghabhann leis na cuntais.

Tuairim ar rialtacht

Táimid den tuairim gur úsáideadh an caiteachas agus an t-ioncam atá taifeadta sna cuntais i ngach ponc ábhartha chun na gcríoch a bhí beartaithe ag Tionól Thuaisceart Éireann agus ag Tithe an Oireachtais agus go bhfuil na hidirbhearta airgeadais atá tuairiscithe sna cuntais ag teacht leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Bunús na dtuairimí

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta. Maidir leis na freagrachtaí atá orainn faoi na caighdeáin sin, tá cur síos níos mine déanta orthu sa rannán ‘freagrachtaí na n-iniúchóirí’ den deimhniú seo. Táimid neamhspleách ar an gComhlacht, de réir cheanglais eitice an Chaighdeáin Eitice Athbhreithnithe a d’eisigh an Chomhairle Tuairiscithe Airgeadais sa bhliain 2016 agus de réir cheanglais eitice an Chóid Eitice ó Eagraíocht Idirnáisiúnta na nUasfhoras Iniúchóireachta, agus chomhlíonamar ár gcuid freagrachtaí eitice de réir na gceanglas sin.

Creidimid gur leor agus cuí an fhianaise iniúchta a fuaireamar chun bonn a thabhairt dár dtuairimí.

Faisnéis seachas na cuntais

Chuir an Comhlacht faisnéis áirithe eile i láthair i dteannta na gcuntas. Cuimsíonn an fhaisnéis sin an tuarascáil bhliantúil, an brollach leis na cuntais, an ráiteas faoin gcóras rialaithe inmheánaigh/an ráiteas rialachais agus an tuarascáil maidir le luach saothair. Ní chumhdaíonn ár dtuairim ar na cuntais an fhaisnéis eile agus ní chuirimid aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

Maidir lenár n-iniúchadh ar na cuntais, is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus, le linn dúinn é sin a dhéanamh, a mheas cé acu atá nó nach bhfuil an fhaisnéis eile ar neamhréir go hábhartha leis na cuntais nó leis an eolas a ghnóthaíomar le linn an iniúchta nó cé acu is cosúil nó nach cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha uirthi. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinneamar, a chinnimid go ndearnadh míráiteas ábhartha ar an bhfaisnéis eile sin, ceanglaítear orainn an fíoras sin a thuairisciú.

Níl aon rud le tuairisciú againn ina leith sin.

Ábhair ar a dtuairiscímid trí eisceacht

Níl aon rud le tuairisciú againn i leith na n-ábhar seo a leanas ar a dtuairiscímid i gcás go bhfuilimid den tuairim:

- nach bhfuaireamar an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uainn dár n-iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun sinn a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar na cuntais, nó
- nach bhfuil na cuntais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta, nó
- nach léirítear sa ráiteas faoin gcóras rialaithe inmheánaigh/sa ráiteas rialachais gur comhlíonadh an treoir is infheidhme maidir le rialachas corparáideach.

Freagrachtaí an chomhlachta agus an oifigigh cuntasaíochta as na cuntais

Mar atá mínithe ar bhealach níos mine sa ráiteas faoi fhreagrachtaí, tá an Comhlacht freagrach as na cuntais bhliantúla a ullmhú ar bhonn an ordacháin cuntas atá ar áireamh san aguisín a ghabhann leis na cuntais agus as a bheith deimhin go dtugtar léargas fírinneach cóir iontu. Tá an Príomhfheidhmeannach, mar Oifigeach Cuntasaíochta, freagrach as cuibheas agus rialtacht a chinntiú i ndáil le cistí poiblí a úsáid.

Freagrachtaí na n-iniúchóirí

Is é an fhreagracht atá orainn na cuntais a iniúchadh de réir fhorálacha an Ordaithe um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999, agus an Achta um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, agus tuairisc a thabhairt do Thionól Thuaisceart Éireann agus do Thithe an Oireachtais orthu.

Tá sé mar chuspóir againn agus an t-iniúchadh á dhéanamh againn dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach bhfuil na cuntais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide. Cé gur ardleibhéal dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ní ráthaíonn sé go mbraithfear míráiteas ábhartha, i ngach cás inarb ann dó, nuair a dhéantar iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta. Is féidir le míráitis teacht chun cinn as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha i gcás gurb amhlaidh, ina n-aonar nó i dteannta míráiteas eile, go bhféadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar na cinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na gcuntas lena mbaineann.

Mar chuid d’iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta, úsáidimid breithiúnas gairmiúil agus coinnímid sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaimid sainaithint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna cuntais, cibé acu de bharr calaoise nó earráide; ceapaimid nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirimid i bhfeidhm iad; agus faighimid fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bonn a thabhairt dár dtuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d’aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Gnóthaímid tuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá cuí sna cúinsí, seachas chun tuairim a chur in iúl ar a éifeachtaí atá na rialuithe inmheánacha.
- Déanaimid meastóireacht ar a chuí atá na beartais chuntasaíochta a úsáideadh agus ar a réasúnaí atá na meastacháin chuntasaíochta agus an nochtadh gaolmhar.

- Déanaimid cinneadh ar a chuí atá sé bonn gnóthais leantaigh na cuntasaíochta a úsáid agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas, déanaimid cinneadh ar cé acu is ann nó nach ann d'éiginnteacht ábhartha a bhaineann le heachtraí nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar an gcumas atá ag an gComhlacht leanúint de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach. Má chinnimid gurb ann d'éiginnteacht ábhartha, ceanglaítear orainn aird a tharraingt inár dtuarascáil ar an nochtadh gaolmhar sna cuntais nó, i gcás nach leor an nochtadh sin, ceanglaítear orainn ár dtuairim a athrú. Tá ár gcinntí bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas suas go dáta ár dtuarascála. Mar sin féin, d'fhéadfadh eachtraí nó dálaí amach anseo a chur faoi deara go scoirfeadh an Comhlacht de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach.
- Déanaimid meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na gcuntas, lena n-áirítear an nochtadh, agus ar cé acu a chuirtear nó nach gcuirtear na hidirbhearta agus na heachtraí bunúsacha i láthair ar bhealach cóir sna cuntais.

Téimid i dteagmháil leo sin a bhfuil freagrachtaí rialachais orthu as raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus as fionnachtana suntasacha iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha ar an rialú inmheánach a shainaithnímid le linn ár n-iniúchta, i measc ábhair eile.

Ina theannta sin, ceanglaítear orainn fianaise a fháil is leor chun dearbhú réasúnach a thabhairt gur úsáideadh an caiteachas agus an t-ioncam atá taifeadta sna cuntais airgeadais chun na gcríoch a bhí beartaithe ag Tionól Thuaisceart Éireann agus ag Tithe an Oireachtais agus go bhfuil na hidirbhearta airgeadais atá taifeadta sna cuntais ag teacht leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ionsaí bogearraí éirice

Nochtar sa ráiteas faoin gcóras rialaithe inmheánaigh go raibh ionsaí bogearraí éirice ann ar chóras TF an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia i mí Lúnasa 2024, agus leagtar amach ann na gníomhartha a rinne an Bord tar éis an ionsaithe.

Níl aon bhreathnóireachtaí eile le déanamh againn maidir leis na ráitis airgeadais seo.

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste, Éire
3A Sráid an Mhéara Uachtarach
Baile Átha Cliath 1
Éire
DO1 PF72

Dorinnia Carville
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
do Thuaisceart Éireann
Oifig Iniúchóireachta Thuaisceart Éireann
106 Sráid na hOllscoile
Béal Feirste
BT7 1EU

28 Samhain 2024

Ráiteas faoi ioncam agus caiteachas don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023

Ioncam	**Nótaí**	**2023** **€**	**2022** **€**	**2023** **£**	**2022** **£**
Deontas Ioncaim ó na Ranna	2(a)	7,910,265	7,840,784	6,880,270	6,686,313
Deontas Caipitil a Eisíodh	9	110,554	109,848	96,158	93,675
		8,020,819	7,950,632	6,976,428	6,779,988
Ioncam Eile	2(b)	776,000	1,478,000	674,957	1,260,380
Ioncam Iomlán		8,796,819	9,428,632	7,651,385	8,040,368
Caiteachas					
Costais Foirne	3(b)	3,126,278	3,753,818	2,719,205	3,201,109
Táillí Boird		50,810	51,138	44,196	43,607
Dímheas	6	110,554	109,848	96,158	93,675
Caiteachas faoin gClár Taighde	5	1,231,134	1,014,170	1,070,828	864,844
Gníomhaíochtaí Cur Chun Cinn	12	3,001,136	2,934,593	2,610,358	2,502,506
Costais Oibriúcháin Eile	4	1,506,359	1,577,089	1,310,216	1,344,881
Caiteachas Iomlán		9,026,271	9,440,656	7,850,961	8,050,622
Barrachas/(Easnamh) don bhliain		(229,452)	(12,024)	(199,576)	(10,254)
Suim a aistríodh chuig an gCúlchiste Ginearálta	13	(229,452)	(12,024)	(199,576)	(10,254)

Is le gníomhaíochtaí leantacha a bhaineann na suimeanna uile thuas.

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 70 go 84, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 85.

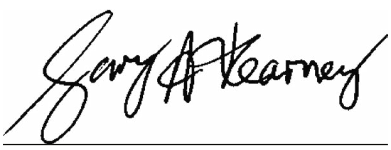

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 26.11.2024

Ráiteas faoi ioncam cuimsitheach don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023

	Nótaí	2023 €	2022 €	2023 £	2022 £
Barrachas/(Easnamh) don tréimhse		(229,452)	(12,024)	(199,575)	(10,254)
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach ar dhliteanais phinsin	17(b)	222,000	7,678,000	193,000	6,547,000
Coigeartú ar chistiú iarchurtha pinsin		(222,000)	(7,678,000)	(193,000)	(6,547,000)
Gnóthachan/(caillteanas) aitheanta iomlán don tréimhse		**(229,452)**	**(12,024)**	**(199,575)**	**(10,254)**

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 70 go 84, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 85.

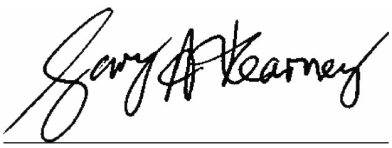

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 26.11.2024

Ráiteas faoin staid airgeadais amhail an 31 Nollaig 2023

	Nótaí	2023 €	2022 €	2023 £	2022 £
Sócmhainní Seasta					
Sócmhainní Inláimhsithe	6	256,081	337,995	222,547	299,778
Sócmhainní Reatha					
Suimeanna Infhaighte	7	378,181	195,131	328,659	173,068
Airgead agus coibhéisí airgid	11	897,275	1,171,363	779,775	1,038,917
Dliteanais Reatha					
Suimeanna iníoctha - suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin	8	(588,322)	(449,906)	(511,280)	(399,035)
Glansócmhainní Reatha		687,134	916,588	597,153	812,950
Sócmhainní Iomlána Iúide Dliteanais Reatha roimh Phinsin		943,215	1,254,583	819,701	1,112,728
Cistiú Iarchurtha Pinsin	17(d)	15,722,000	15,168,000	13,663,000	13,453,000
Dliteanais Phinsin	17(b)	(15,722,000)	(15,168,000)	(13,663,000)	(13,453,000)
Glansócmhainní		943,215	1,254,583	819,701	1,112,728
Arna Maoiniú ag:					
Caipiteal agus Cúlchistí					
Cúlchiste Ginearálta	13	687,134	916,586	597,154	812,948
Cúlchiste Deontais Caipitil	9	256,081	337,997	222,547	299,780
		943,215	1,254,583	819,701	1,112,728

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 70 go 84, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 85.

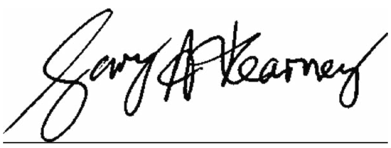

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 26.11.2024

Ráiteas faoi shreabhadh airgid don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023

	Nótaí	2023 €	2022 €	2023 £	2022 £
Glan-insreabhadh airgid/(glan-eis-sreabhadh airgid) ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	10	(274,087)	(311,277)	(259,141)	(206,916)
Caiteachas caipitil agus infheistíocht airgeadais					
Íocaíochtaí chun sócmhainní seasta inláimhsithe a cheannach	6	(28,638)	(2,526)	(24,909)	(2,154)
Glan-insreabhadh airgid/(glan-eis-sreabhadh airgid) roimh mhaoiniú		(302,725)	(313,803)	(284,050)	(209,070)
Maoiniú					
Cistiú Caipitil a Fuarthas	9	28,638	2,526	24,909	2,154
Méadú/(laghdú) in iarmhéideanna airgid/bainc	11	(274,087)	(311,277)	(259,141)	(206,916)
Airgead agus coibhéisí airgid i dtús na bliana		**1,171,363**	**1,482,640**	**1,038,917**	**1,245,833**
Airgead agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana		**897,276**	**1,171,363**	**779,776**	**1,038,917**

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 70 go 84, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 85.

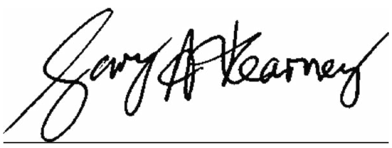

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 26.11.2024

Ráiteas faoi athruithe i gcothromas don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023

	Nótaí	2023 €	2022 €	2023 £	2022 £
Cúlchiste Ginearálta					
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	13	916,586	928,610	812,948	780,292
Barrachas/(Easnamh)	13	(229,452)	(12,024)	(199,576)	(10,254)
Gnóthachan/(Caillteanas) Achtúireach	17(b)	222,000	7,678,000	193,000	6,547,000
Cistiú Iarchurtha Pinsin		(222,000)	(7,678,000)	(193,000)	(6,547,000)
Coigeartú Aistriú Airgeadra	13	0	0	(16,218)	42,910
Iarmhéid ag an 31 Nollaig		687,134	916,586	597,154	812,948
Caipiteal agus Cúlchistí					
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	9	337,997	445,319	299,780	374,193
Deontais Chaipitil	9	28,638	2,526	24,909	2,154
Amúchadh	9	(110,554)	(109,848)	(96,158)	(93,675)
Coigeartú Aistriú Airgeadra	9	0	0	(5,984)	17,108
Iarmhéid ag an 31 Nollaig		256,081	337,997	222,547	299,780
Cothromas Iomlán ag Deireadh na Bliana		**943,215**	**1,254,583**	**819,701**	**1,112,728**

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 70 go 84, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 85.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 26.11.2024

Nótaí leis na cuntais

1. Beartais chuntasaíochta

1.1 Coinbhinsiún cuntasaíochta

Ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais de réir choinbhinsiún an chostais stairiúil.

Gan an fhaisnéis a thugtar a theorannú, ullmhaítear na Ráitis Airgeadais ar bhonn fabhruithe agus comhlíonann siad na ceanglais chuntasaíochta agus nochta arna n-eisiúint ag an Roinn Airgeadais agus ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

1.2 Ioncam

Is ionann ioncam agus na deontais ioncaim atá infhaighte ón Roinn Sláinte (Éire) agus ón Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann).

1.3 Sócmhainní seasta

a) Cuirtear sócmhainní seasta inláimhsithe ar áireamh de réir costas stairiúil don Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia.

b) Ríomhtar dímheas chun an costas a dhíscríobh thar shaolré úsáideach na sócmhainní. Is iad seo a leanas na modhanna a ghlactar agus na rátaí in aghaidh na bliana a úsáidtear:

Trealamh Oifige	15% de réir Méid Cothrom
Trealamh Ríomhaire	33.3% de réir Méid Cothrom
Costais Réadmhaoine agus Feistithe	4% de réir Méid Cothrom
Daingneáin agus Feistis	10% de réir Méid Cothrom

c) Gearrtar dímheas i mbliain na fála agus ní ghearrtar aon dímheas i mbliain na diúscartha.

d) Caipitlítear Sócmhainní Seasta a luaithe a sháraíonn siad €650 (£554).

1.4 Cáin Bhreisluacha

Ní fhéadfaidh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia cáin bhreisluacha (CBL) a aiséileamh agus cuirtear CBL ar áireamh mar chaiteachas nó i luach caipitil Sócmhainní Seasta.

1.5 Sochair scoir

Ghlac an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia FRS 102 i ndáil le cuntas a thabhairt i sochair scoir.

Bhunaigh na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas agus Turasóireacht Éireann Teoranta an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas le héifeacht ón 29 Aibreán 2005. Is scéim pinsean sochair shainithe í an scéim, a chistítear gach bliain ar bhonn íoc-mar-a-théitear ó airgead a fhaightear ó Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ó Státchiste na hÉireann. Riarann riarthóir seachtrach an scéim.

Cumhdaítear sochair scoir i gCaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102. Cuireadh an dliteanas ag an 31 Nollaig 2023 ar áireamh sna ráitis airgeadais. Cuireadh nóta nochta ina mionsonraítear ríomhaireachtaí an athbhreithnithe achtúirigh ar áireamh iontu freisin (Nóta 17), ar ríomhaireachtaí iad a rinne XPS ach modh na n-aonad réamh-mheasta a úsáid. Áirítear leis sin na torthaí atá ar dhliteanais phinsin agus costais fostaithe (agus iarfhostaithe) an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia a ríomh chun críocha na gcuntas don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 agus chun críocha na bhfigiúirí comparáideacha don bhliain 2022.

Is ionann costais Sochair Scoir agus na sochair scoir a thuill fostaithe le linn na tréimhse. Is mar ioncam a aithnítear suim a chomhfhreagraíonn don mhuirear sochair scoir, a mhéid atá an muirear in-aisghabhála. Fritháirítear an tsuim sin le deontais a fuarthas sa bhliain chun íocaíochtaí sochair scoir a dhéanamh. Is ionann dliteanais Sochair Scoir agus luach reatha na n-íocaíochtaí sochair scoir amach anseo atá tuillte ag baill foirne go dtí seo. Is sócmhainn chomhfhreagrach é cistiú iarchurtha sochair scoir, arb ionann é agus na hacmhainní atá le cur ar fáil sa todhchaí ag Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ag Státchiste na hÉireann ar an mbealach atá tuairiscithe thuas.

Is sa Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach a aithnítear gnóthachain agus caillteanais achtúireacha a eascraíonn as athruithe i dtoimhdí achtúireacha agus as barrachais agus easnaimh ó thaithí. Ón mbliain 2012 i leith, tá ranníocaíochtaí na gcomhaltaí á n-aithint sa chostas seirbhíse reatha sochair scoir. I mblianta roimhe sin, aithníodh ranníocaíochtaí na gcomhaltaí ar leithligh laistigh den nóta maidir le sochair scoir.

1.6 Caiteachas faoin gclár taighde

Tá na costais Conarthaí Taighde a chuirtear ar áireamh sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais bunaithe ar an gcaiteachas atá dlite agus iníoctha sa bhliain de bhun conarthaí ceadaithe taighde.

1.7 Cúlchiste deontais caipitil

Léirítear i gCuntas an Chúlchiste Deontais Caipitil luach neamhamúchta an ioncaim a úsáidtear chun críocha caipitil.

1.8 Airgeadra tuairiscithe

Is in Euro agus i Steirling araon a thuairiscítear idirbhearta agus iarmhéideanna an Bhoird. Euro airgeadra oibre an Bhoird agus is san airgeadra sin a thaifeadtar idirbhearta. Maidir le hidirbhearta a rinneadh in airgeadraí eile, taifeadtar iad in Euro de réir an ráta malairte a bhí i bhfeidhm ag dáta na n-idirbheart, agus Rátaí Tagartha an Bhainc Cheannais Eorpaigh á n-úsáid. Maidir le sócmhainní agus dliteanais airgid a bhí ainmnithe i Steirling, aistrítear iad go Euro de réir na rátaí malairte a bhí i bhfeidhm ag dáta an Chláir Comhardaithe (0.86905). Tógtar gnóthachain agus caillteanais réadaithe chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais.

Aistrítear na ráitis airgeadais go Steirling ag deireadh na bliana. Aistrítear an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais ach úsáid a bhaint as an meánráta malairte don bhliain (2023: 0.86979, 2022: 0.852760856) agus aistrítear an Clár Comhardaithe ach úsáid a bhaint as an ráta malairte deiridh (2023: 0.86905, 2022: 0.88693). Maidir le coigeartuithe airgeadra a eascraíonn as na ráitis airgeadais a aistriú ar an mbealach sin, léirítear iad sa Ghlansreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin (Nóta 10), sa Chúlchiste Deontais Caipitil (Nóta 9) agus sa Chúlchiste Ginearálta (Nóta 13).

1.9 Ráiteas faoi chomhlíonadh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais **Safefood** don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 de réir FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais agus arna fhógairt ag Cuntasóirí Cairte Éireann agus, ach amháin i gcás go sonrófar a mhalairt, comhlíonann na ráitis airgeadais ceanglais na Treorach maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas arna heisiúint ag an Roinn Airgeadais (Tuaisceart Éireann) agus ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe (Éire).

2. a) Deontais ó na ranna

An Tréimhse Airgeadais ón 1 Eanáir 2023 go dtí an 31 Nollaig 2023

	Nóta	RS (É) €	RS (TÉ) €	Iomlán €	RS (É) £	RS (TÉ) £	Iomlán £
Deontas Ioncaim		5,643,056	2,267,209	7,910,265	4,908,273	1,971,996	6,880,269
Cuntas Caipitil	9	20,430	8,208	28,638	17,770	7,139	24,909
		5,663,486	2,275,417	7,938,903	4,926,043	1,979,135	6,905,178

An Tréimhse Airgeadais ón 1 Eanáir 2022 go dtí an 31 Nollaig 2022

	Nóta	RS (É) €	RS (TÉ) €	Iomlán €	RS (É) £	RS (TÉ) £	Iomlán £
Deontas Ioncaim		5,543,870	2,296,914	7,840,784	4,727,595	1,958,718	6,686,313
Cuntas Caipitil	9	1,786	740	2,526	1,523	631	2,154
		5,545,656	2,297,654	7,843,309	4,729,118	1,959,349	6,688,467

Faigheann an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia deontais ón Roinn Sláinte (Éire) (RS (É)) agus ón Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) (RS (TÉ)) araon. Is iad na ranníocaíochtaí faoi seach ná 71% (2022: 71%) ón Roinn Sláinte (Éire) agus 29% (2022: 29%) ón Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann).

Bronntar na deontais de réir ráta malairte plean gnó chun críocha buiséadaithe agus de réir an ráta malairte iarbhír a bhí i bhfeidhm ag dáta an iarratais chun críocha na ráiteas airgeadais. Sa bhliain 2023, bhí an buiséad cothrom le €7,746,000 (2022: €7,480,000), gan pinsin a áireamh, agus le €7,906,461 (2022: €7,842,553), agus pinsin san áireamh. Tá na figiúirí sin bunaithe ar ráta malairte €1 go £0.86 (2022: €1 go £0.86). Ba é €1 go £0.86979 (2022: €1 go £0.85276) an meánráta malairte thar an tréimhse. Mar thoradh air sin, ba é €7,938,903 (2022: €7,843,309) an deontas a aithníodh, pinsin san áireamh. Tá sé sin cothrom le gnóthachan malairte eachtraí €32,442 ar thiontú deontais (2022: gnóthachan €756).

2. b) Ioncam eile

	Nóta	2023 €	2022 €	2023 £	2022 £
Glanchistiú iarchurtha le haghaidh pinsean	17(c)	776,000	1,478,000	674,957	1,260,380
		776,000	1,478,000	674,957	1,260,380

3. Costais foirne

a) Ba é seo an meánlíon ball foirne (baill foirne gníomhaireachta san áireamh):

Stiúrthóireachtaí	2023	2022
An Lucht Ardbhainistíochta	5	4
Oibríochtaí Corparáideacha	9	7
Sábháilteacht Bia	6	5
Cothú	4	5
Cumarsáid	7	7
Iomlán	31	28

b) Ba iad seo na costais a tabhaíodh i leith na mball foirne sin:

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Costais Tuarastail	1,944,018	1,733,546	1,690,888	1,478,300
ÁSPC ón bhFostóir	198,755	174,255	172,875	148,598
Baill Foirne Gníomhaireachta	0	0	0	0
Costais Phinsin:				
Costais Reatha Seirbhíse Pinsin	983,505	1,846,017	855,442	1,574,211
	3,126,278	3,753,818	2,719,205	3,201,109

Le linn na bliana, asbhaineadh ranníocaíochtaí aoisliúntais breise arbh fhiú €45,428/£39,512 iad (2022: €44,156/£37,654) faoi Chuid 4 den Acht um Pá agus Pinsin Seirbhíse Poiblí, 2017, agus íocadh ar aghaidh leis an Roinn Sláinte iad.

c) Tá an fhaisnéis seo a leanas tugtha maidir leis an bhFoireann Ardbhainistíochta:

	Díolaíochtaí	Díolaíochtaí	Fíor-Mhéadú/ (Fíor-Laghdú) i bPinsean a Tuilleadh	Fíor-Mhéadú/ (Fíor-Laghdú) i bPinsean a Tuilleadh	Luach an Phinsin Fhabhraithe ag deireadh na bliana	Luach an Phinsin Fhabhraithe ag deireadh na bliana	Aois (blianta)
	€	£	€	£	€	£	
An Dr Gary Kearney (Oifigeach ainmnithe go dtí a cheapadh foirmiúil mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin i mí Aibreáin 2024)	125,000-130,000	108,724-113,073	7,000-7,500	6,089-6,523	52,500-53,000	45,664-46,099	58

Leis an Treoir maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas, foráiltear d'fhaisnéis a nochtadh faoin luach saothair agus faoi na teidlíochtaí pinsin de chuid ball foirne sinsearach áirithe. I bhfianaise na reachtaíochta Cosanta Sonraí, ní dhearna an Bord na nochtaí sin toisc go bhféadfadh sé sin a bheith ina shárú ar an reachtaíocht. Níor thoiligh Fiona Gilligan Uas. (Stiúrthóir, Cumarsáid), an Dr Aileen McGloin (Stiúrthóir, Cothú), Patricia Twohig Uas. (Stiúrthóir, Sábháilteacht Bia) ná Patricia Fitzgerald Uas. (Stiúrthóir, Oibríochtaí Corparáideacha) leis an bhfaisnéis thuas a nochtadh.

Tá na díolaíochtaí uile ar aon dul leis na díolaíochtaí caighdeánacha earnála poiblí do na gráid lena mbaineann. B'ionann an luach saothair iomlán a íocadh leis an bpríomhfhoireann bhainistíochta sa bhliain 2023 agus €513,716/£446,825 (2022: €470,945/£401,603).

4. Costais oibriúcháin eile

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Cíos agus Leictreachas*	604,941	586,339	526,172	500,007
Priontáil, Tuarascálacha agus Litríocht	23,256	9,618	20,227	8,203
Taisteal agus Cothú**	108,231	104,447	94,138	89,068
Tacaíocht Ríomhaire	231,859	268,181	201,668	228,694
Teileafón	54,788	55,009	47,654	46,910
Postas agus Páipéarachas	4,373	6,062	3,803	5,169
Costais Chruinnithe ***	9,630	6,301	8,376	5,373
Speansais Oifige ***	40,342	30,781	35,089	26,249
Difríocht Airgeadra	7,197	49,497	6,260	42,209
Speansais Earcaíochta	21,117	20,772	18,367	17,714
Oiliúint	32,082	24,103	27,904	20,554
Árachas	23,840	23,170	20,736	19,758
Síntiúis	15,075	49,517	13,112	42,226
Luach Saothair na nIniúchóirí	26,700	22,300	23,223	19,017
Táillí Dlí agus Gairmiúla	167,251	188,554	145,473	160,791
Glantóireacht agus Lónadóireacht	19,674	21,707	17,113	18,511
Cothabháil agus Deisiúcháin	113,725	108,412	98,917	92,450
Muirir Bhainc	2,278	2,319	1,982	1,978
	1,506,359	1,577,089	1,310,214	1,344,881

*Sa bhliain 2016, rinne an Bord comhaontú chun cuid den bhunurlár den Oifig i gCorcaigh a ligean ar léas le Coimisinéirí na nOibreacha Poiblí in Éirinn (Oifig na nOibreacha Poiblí) ar feadh tréimhse 10 mbliana. Is é €76,667 in aghaidh na bliana an cíos bliantúil don léas sin, rud atá iníoctha ina thráthchodanna ráithiúla.

**B'ionann na costais a tabhaíodh ar an Taisteal Eachtrach sa bhliain 2023 agus €4,824/£4,196 (2022: €2,863/£2,441).

***B'ionann an ghné fáilteachais de na costais sa bhliain 2023 agus €6,603/£5,743 (2022: €7,487/£6,385).

5. Caiteachas faoin gclár taighde

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Sábháilteacht Bia	581,518	276,780	505,799	236,028
Cothú	369,779	480,638	321,630	409,870
Tionscadail Socrúcháin Taighde	57,622	42,236	50,119	36,016
Tionscnaimh Bhia Pobail	222,215	214,516	193,280	182,930
	1,231,134	1,014,170	1,070,828	864,844

6. Sócmhainní Seasta

	Trealamh Oifige	Costais Réadmhaoine agus Feistithe	Daingneáin agus Feistis	Trealamh Ríomhaire agus Bogearraí	Iomlán
	€	€	€	€	€
Costas nó Luacháil					
Ag an 1 Eanáir 2023	225,227	1,768,949	381,760	427,240	2,803,176
Breiseanna	0	0	0	28,638	28,638
Diúscairtí	0	0	0	(24,313)	(24,313)
Ag an 31 Nollaig 2023	225,227	1,768,949	381,760	431,565	2,807,501
Dímheas					
Ag an 1 Eanáir 2023	222,266	1,521,237	307,010	414,668	2,465,181
Soláthar don bhliain	1,205	70,758	17,315	21,276	110,554
Diúscairtí	0	0	0	(24,313)	(24,313)
Ag an 31 Nollaig 2023	223,471	1,591,995	324,325	411,631	2,551,422
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2023	1,756	176,954	57,435	19,934	256,079
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2022	2,961	247,712	74,750	12,572	337,995

	Trealamh Oifige	Costais Réadmhaoine agus Feistithe	Daingneáin agus Feistis	Trealamh Ríomhaire agus Bogearraí	Iomlán
	£	£	£	£	£
Costas nó Luacháil					
Ag an 1 Eanáir 2023	199,759	1,568,935	338,596	378,933	2,486,223
Coigeartú Malairte	(4,025)	(31,630)	(6,826)	(7,643)	(50,125)
Breiseanna	0	0	0	24,909	24,909
Diúscairtí	0	0	0	(21,147)	(21,147)
Ag an 31 Nollaig 2023	195,734	1,537,305	331,769	375,052	2,439,860
Dímheas					
Ag an 1 Eanáir 2023	197,135	1,349,231	272,296	367,782	2,186,444
Coigeartú Malairte	(3,976)	(27,252)	(5,502)	(7,413)	(44,143)
Soláthar don bhliain	1,048	61,545	15,060	18,506	96,159
Diúscairtí	0	0	0	(21,147)	(21,147)
Ag an 31 Nollaig 2023	194,207	1,383,524	281,854	357,728	2,217,313
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2023	1,526	153,782	49,915	17,324	222,547
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2022	2,624	219,704	66,299	11,151	299,778

7. Suimeanna Infhaighte

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Suimeanna Infhaighte	14,298	4,827	12,426	4,282
Réamhíocaíochtaí agus Ioncam Fabhraithe	363,883	190,304	316,233	168,786
	378,181	195,131	328,659	173,068

8. Suimeanna iníoctha (suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin)

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Suimeanna Iníoctha agus Fabhruithe	588,322	449,906	511,280	399,035

9. Cúlchiste deontais caipitil

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Iarmhéid Tosaigh	337,997	445,319	299,780	374,193
Breiseanna Caipitil	28,638	2,526	24,909	2,154
Diúscairtí Caipitil – Costas	(24,313)	(86,678)	(21,147)	(73,916)
Diúscairtí Caipitil – Dímheas	24,313	86,678	21,147	73,916
Coigeartú Aistriú Airgeadra	0	0	(5,984)	17,108
Lúide an tsuim a eisíodh chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais *	(110,554)	(109,848)	(96,158)	(93,675)
	256,081	337,997	222,547	299,780

*** Suim a eisíodh chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais**	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Suim a amúchadh ar aon dul le dímheas	(110,554)	(109,848)	(96,158)	(93,675)
	(110,554)	(109,848)	(96,158)	(93,675)

10. Glan-insreabhadh airgid/(glan-eis-sreabhadh airgid) ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Barrachas/(Easnamh) don tréimhse	(229,452)	(12,024)	(199,575)	(10,254)
Aistriú chuig an gCúlchiste Deontais Caipitil	(110,554)	(109,848)	(96,158)	(93,675)
Muirir Dhímheasa	110,554	109,848	96,158	93,675
(Méadú)/Laghdú i bhFéichiúnaithe	(183,050)	12,996	(155,591)	1,815
Méadú/(Laghdú) i gCreidiúnaithe	138,415	(312,249)	112,245	(241,389)
Coigeartú Aistriú Airgeadra	0	0	(16,219)	42,912
	(274,087)	(311,277)	(259,140)	(206,916)

Léirítear sa choigeartú aistriú airgeadra an méid gluaiseachta i luach na sócmhainní agus na ndliteanas reatha, ar gluaiseacht í is féidir a chur síos don athrú i rátaí malairte le linn na bliana.

11. Anailís ar na hiarmhéideanna airgid, mar atá léirithe sa Chlár Comhardaithe

	Ag an 01.01.23	Sreabhadh Airgid	Ag an 31.12.23
	€	€	€
Cuntas Euro	663,467	(402,905)	260,562
Cuntas Steirling	521,912	106,817	628,729
Cuntas Taisce	52	0	52
Mionairgead	167	372	539
Cártaí Creidmheasa	(14,235)	21,627	7,392
Iomlán	1,171,363	(274,089)	897,274

	Ag an 01.01.23	Sreabhadh Airgid	Ag an 31.12.23
	£	£	£
Cuntas Euro	588,449	(362,008)	226,441
Cuntas Steirling	462,899	83,498	546,397
Cuntas Taisce	46	(1)	45
Mionairgead	148	320	468
Cártaí Creidmheasa	(12,625)	19,049	6,424
Iomlán	1,038,917	(259,142)	779,775

12. Gníomhaíochtaí cur chun cinn

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Costais Meán	2,487,771	2,315,708	2,163,838	1,974,745
Costais Mhargaíochta	257,232	259,266	223,738	221,092
Imeachtaí	77,580	60,714	67,479	51,775
Foilseacháin	8,136	135,861	7,076	115,857
Urraíocht Tionscadal agus Comhdhálacha	38,474	53,875	33,464	45,942
Forbairt Oideachasúil	122,107	96,682	106,208	82,447
Gníomhaíochtaí Líne Cabhrach	9,836	12,487	8,555	10,648
	3,001,136	2,934,593	2,610,358	2,502,506

13. Cúlchiste ginearálta

	2023	2022	2023	2022
	€	€	£	£
Iarmhéid Tosaigh	916,586	928,610	812,948	780,292
Barrachas/(Easnamh)	(229,452)	(12,024)	(199,576)	(10,254)
Coigeartú Aistriú Airgeadra	0	0	(16,218)	42,910
Iarmhéid Deiridh	687,134	916,586	597,154	812,948

14. Idirbhearta páirtithe gaolmhara

Tá an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia ina chomhlacht forfheidhmithe trasteorann a n-urraíonn an Roinn Sláinte (Éire) agus an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) é, ar ranna iad a meastar gur páirtithe gaolmhara iad. Ba iad na ranna sin a chistigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia go príomha le linn na bliana agus bhí idirbhearta éagsúla ag an mBord leo. Ní dhearna aon chomhalta Boird, aon phríomhbhainisteoir ná aon pháirtí gaolmhar eile aon idirbhearta ábhartha leis an mBord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia le linn na bliana.

15. Caiteachas caipitil amach anseo

Ní raibh aon cheangaltais chaipitil ar an mBord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia ag an 31 Nollaig 2023.

16. Léasanna/ceangaltais

(a) Íoscheangaltais léasa amach anseo

Ag an 31 Nollaig 2023, bhí ceangaltais ar an mBord faoi léasanna oibriúcháin mar a leanas:

	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22
	€	€	£	£
Laistigh de Bhliain Amháin	483,333	483,333	420,042	428,683
Idir Dhá Bhliain agus Cúig Bliana	1,203,586	1,496,919	1,045,976	1,327,662
Tar éis Cúig Bliana	556,769	746,769	483,860	662,332
	2,243,688	2,727,021	1,949,878	2,418,677

Sa bhliain 2016, rinne an Bord comhaontú chun cuid den bhunurlár den Oifig i gCorcaigh a ligean ar léas le Coimisinéirí na nOibreacha Poiblí in Éirinn (Oifig na nOibreacha Poiblí) ar feadh tréimhse 10 mbliana. Is é €76,667 in aghaidh na bliana an cíos bliantúil don léas sin, rud atá iníoctha ina thráthchodanna ráithiúla.

Tá an cíos bliantúil foriomlán atá iníoctha i leith áitribh léasaithe miondealaithe mar a leanas:

Cíosanna atá iníoctha/(infhaighte)

Láthair	Dáta Éaga	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22
		€	€	£	£
Corcaigh	2026	370,000	370,000	321,549	328,164
Foléas i gCorcaigh	2026	(76,667)	(76,667)	(66,627)	(67,998)
Baile Átha Cliath	2031	190,000	190,000	165,120	168,517
Costais Bhliantúla Iomlána (Glanchostais)		483,333	483,333	420,042	428,683

Sa bhliain 2023, shínigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia léas ar feadh tréimhse 10 mbliana ó mhí na Nollag 2022 go mí na Nollag 2031.

(b) Ceangaltais Eile

Bhí ceangaltais eile €511,935/£444,897 (2022: €912,579/£809,394) ar an mBord i leith conarthaí ceadaithe taighde ag an 31 Nollaig 2023.

17. Sochair scoir

Is é atá sa scéim sochar scoir ná roinnt ranna a bhfuil struchtúir dhifriúla sochar ag baint leo. Is iad seo na príomhranna:

An Chroíroinn Tuarastail Deiridh - is socrú pinsin tuarastail deiridh é seo, áit a bhfuil na sochair múnlaithe ar an roinn Chlasaiceach den Phríomhscéim Pinsean Státseirbhíse i dTuaisceart Éireann. Leis an scéim, soláthraítear sochar scoir (ochtóduithe in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (trí ochtódú in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin do chéilí agus do leanaí. Is í an Ghnáthaois Scoir ná 60ú breithlá an chomhalta. Méadaítear na Sochair Scoir atá á n-íoc (agus atá á n-iarchur) ar aon dul le boilsciú ginearálta praghsanna.

An Chroíroinn Alfa - is socrú sochair scoir atá bunaithe ar thuilleamh meánaithe athluacháilte gairme é seo, áit a bhfuil na sochair múnlaithe ar an roinn Alfa den Phríomhscéim Pinsean Státseirbhíse i dTuaisceart Éireann. Leis an scéim, soláthraítear sochar scoir atá bunaithe ar chéatadán (2.32%) de phá inphinsin do gach bliain comhaltais ghníomhaigh (méadaítear an sochar scoir i dtús gach bliana scéime ar aon dul le boilsciú ginearálta praghsanna) agus pinsin do chéilí agus do leanaí. Is í an Ghnáthaois Scoir ná Aois Pinsin Stáit an chomhalta sa dlínse lena mbaineann. San am i láthair, b'ionann an aois sin agus 67 mbliana d'aois, 68 mbliana d'aois nó idir 67 mbliana d'aois agus 68 mbliana d'aois sa Ríocht Aontaithe agus b'ionann í agus 66 bliana d'aois in Éirinn. Méadaítear na Sochair Scoir atá á n-íoc (agus atá á n-iarchur) ar aon dul le boilsciú ginearálta praghsanna.

Beidh na sochair a carnadh i leith seirbhís a rinneadh suas go dtí an 31 Márta 2015 fós iníoctha tráth an scoir ar bhonn tuarastail deiridh. Dá bhrí sin, gheobhaidh formhór na gcomhaltaí den Chroíroinn sochair ón Roinn Tuarastail Deiridh agus ón Roinn Alfa araon agus, i bhformhór na gcásanna, éireoidh na daoine a rachaidh isteach sa scéim tar éis an 1 Aibreán 2015 ina gcomhaltaí den Chroíroinn Alfa.

An Roinn Ceart Forchoimeádta - tugadh an rogha do gach Comhalta den Chroíroinn sa Deisceart athrú go catagóir comhaltais atá bunaithe ar an Scéim Aoisliúntais do Státseirbhísigh Bhunaithe (ar Scéim Státseirbhísigh na hÉireann í). Tháinig an cleachtadh roghanna chun deiridh an 31 Márta 2015 agus roghnaigh 14 fhostaí a gcatagóir comhaltais a athrú.

Tá an luacháil sochair scoir ag an 31 Nollaig 2023 bunaithe ar choinbhinsiún FRS 102 agus chuir achtúire cáilithe neamhspleách i gcrích í. Rinneadh soláthar do mhortlaíocht ionchais thar an tréimhse agus don ghluaiseacht iarbhír i ndálaí airgeadais ón dáta luachála. Ullmhaíodh na torthaí don bhliain seo ach luacháil iomlán a dhéanamh ar dhliteanais na scéime, agus dálaí margaidh agus sonraí scéime ag an 31 Nollaig 2023 á gcur san áireamh. Is iad seo na príomhthoimhdí a úsáideadh chun dliteanais scéime a ríomh:

a) Na príomhthoimhdí achtúireacha a úsáideadh do na ríomhaireachtaí

	2023	2022
Ráta lascaine (Éire)	3.40%	3.81%
Ráta lascaine (Tuaisceart Éireann)	4.54%	4.73%
Ráta boilscithe (Éire)	2.10%	2.34%
Ráta boilscithe (Tuaisceart Éireann)	2.55%	2.58%
Ráta méadaithe i dtuarastal (Éire)	2.55%	2.58%
Ráta méadaithe i dtuarastal (Tuaisceart Éireann)	2.55%	2.58%
Ráta méadaithe i bpinsin (Éire):		
Comhaltaí den Chroíroinn	2.10%	2.34%
Gach comhalta eile	2.55%	2.58%
Ráta méadaithe i bpinsin (Tuaisceart Éireann)	2.55%	2.58%
Ráta malairte ag deireadh na bliana (Steirling : Euro)	1.15	1.13
Ráta malairte i lár na bliana (Steirling : Euro)	1.15	1.09
An meánlíon blianta a mheastar a bheith fágtha ag na daoine seo a leanas agus iad 65 bliana d'aois:		
Fear atá 65 bliana d'aois faoi láthair	21.8 bl.	22.3 bl.
Bean atá 65 bliana d'aois faoi láthair	24 bl.	24.4 bl.
Fear atá 45 bliana d'aois faoi láthair	23.1 bl.	23.6 bl.
Bean atá 45 bliana d'aois faoi láthair	25.4 bl.	25.9 bl.

b) Gluaiseacht sa Ghlandliteanas Pinsin le linn na bliana airgeadais

	2023 €'000	2022 €'000	2023 £'000	2022 £'000
(Easnamh) sa dliteanas sochair scoir ag an 1 Eanáir	(15,168)	(21,368)	(13,453)	(17,955)
Sochair Scoir a íocadh le linn na bliana	208	368	181	314
Costas seirbhíse reatha	(402)	(1,539)	(350)	(1312)
Creidmheas seirbhíse roimhe sin	0	0	0	0
Glanaistrithe isteach sa scéim/(amach as an scéim)	0	0	0	0
Ioncam/(muirear) maoiniúcháin eile	(582)	(307)	(506)	(262)
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach	222	7,678	193	6,547
Difríochtaí malairte – comparáidí Steirling	0	0	272	1,195
(Easnamh) sa dliteanas pinsin ag an 31 Nollaig	(15,722)	(15,168)	(13,663)	(13,453)

Tá an anailís ar an ngluaiseacht (san easnamh) sa Phlean le linn na bliana mar a leanas

	2023 €'000	2022 €'000	2023 £'000	2022 £'000
Gnóthachan/(caillteanas) ar an athrú i dtoimhdí airgeadais	(828)	8,462	(720)	7,216
Gnóthachan/(caillteanas) de bharr athruithe i dtoimhdí déimeagrafacha	0	0	0	0
Gnóthachan/(caillteanas) ó thaithí	1,050	(784)	913	(669)
Gnóthachan/(caillteanas) de bharr gluaiseachtaí airgeadra	0	0	0	0
Difríochtaí malairte – comparáidí Steirling	0	0	(0)	(0)
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach	222	7,678	193	6,547

c) Anailís ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais don bhliain airgeadais

Tá an anailís ar an nglanchistiú iarchurtha le haghaidh sochar scoir mar a leanas:

	2023	2022	2023	2022
	€'000	€'000	£'000	£'000
Costas seirbhíse reatha	402	1,539	350	1,312
Costas maoiniúcháin eile	582	307	506	262
Sochair Scoir a íocadh le linn na bliana	(208)	(368)	(181)	(314)
Glanaistrithe (amach as an scéim)/isteach sa scéim	0	0	0	0
Difríochtaí malairte – comparáidí Steirling	0	0	0	0
	776	1,478	675	1,260

Tá an anailís ar na costais seirbhíse reatha sochair scoir mar a leanas:

	2023	2022	2023	2022
	€'000	€'000	£'000	£'000
Costas seirbhíse reatha	402	1,539	350	1,312
Costas maoiniúcháin eile	582	307	505	262
	984	1,846	855	1,574

d) Cistiú iarchurtha sochair scoir

De réir an chleachtais cuntasaíochta do chomhlachtaí neamhthráchtála Státurraithe in Éirinn, aithníonn an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia sócmhainn arb ionann í agus na hacmhainní atá le cur ar fáil ag Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ag Státchiste na hÉireann don dliteanas iarchurtha neamhchistithe le haghaidh sochair scoir, bunaithe ar roinnt eachtraí san am atá thart. Áirítear leis na heachtraí sin an tacaíocht reachtúil do na scéimeanna aoisliúntais, mar aon leis an mbeartas agus leis an gcleachtas i dtaca le sochair scoir seirbhíse poiblí a chistiú sa dá dhlínse, lena n-áirítear an próiseas meastachán bliantúil.

Cé nach bhfuil aon chomhaontú foirmiúil i bhfeidhm leis na comhlachtaí cistiúcháin maidir leis na suimeanna sonracha sin agus nach bhfuil aon ráthaíocht ann go bhfaighfear iad dá bharr sin, níl aon fhianaise ag an mBord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia nach leanfaidh an beartas cistiúcháin sin ar aghaidh leis na suimeanna a íoc de réir an chleachtais reatha. Tá an cur chuige sin ar neamhréir leis an gcleachtas cuntasaíochta do Chomhlachtaí Neamhrannacha sa Ríocht Aontaithe, áit arb amhlaidh, in éagmais ráthaíocht fhoirmiúil, nach n-aithnítear dliteanas cistiúcháin go dtí go dtagann an ceangaltas chun bheith dlite.

B’ionann an tsócmhainn cistiúcháin iarchurtha le haghaidh sochair scoir amhail an 31 Nollaig 2023 agus €15.722m/£13.663m (2022: €15.168m/£13.453m).

	2023	**2022**	**2023**	**2022**
	€’000	**€’000**	**£’000**	**£’000**
Iarmhéid Tosaigh ag an 1 Eanáir	15,168	21,368	13,453	17,955
Méadú/(Laghdú) i gCistiú Iarchurtha Pinsin	554	(6,200)	210	(4,502)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig	15,722	15,168	13,663	13,453

e) Stair na ndliteanas sochair shainithe

	2023	**2022**	**2021**	**2020**
	€’000	**€’000**	**€’000**	**€’000**
(Easnamh) amhail an 31 Nollaig	(15,722)	(15,168)	(21,368)	(19,838)
Coigeartú ó thaithí ar dhliteanais, lena n-áirítear an gnóthachan/(caillteanas) de bharr an ráta malairte	1,050	(784)	48	(96)
Céatadán de Dhliteanais Scéime	6.7%	5.2%	0.2%	0.5%

	2023	**2022**	**2021**	**2020**
	£’000	**£’000**	**£’000**	**£’000**
(Easnamh) amhail an 31 Nollaig	(13,663)	(13,453)	(17,955)	(17,835)
Coigeartú ó thaithí ar dhliteanais, lena n-áirítear an gnóthachan/(caillteanas) de bharr an ráta malairte	913	(669)	41	(85)
Céatadán de Dhliteanais Scéime	6.7%	5.2%	0.2%	0.5%

f) Anailís íogaireachta

Athrú i luach na ndliteanas	**€’000**
Ráta lascaine + 0.5%	(1,432)
Boilsciú + 0.5%	1,543
Mortlaíocht (bliain amháin níos óige)	536

18. Dliteanais theagmhasacha

An Rialú i gcásanna McCloud agus Sargeant – Nóta maidir le Dliteanas Teagmhasach

Chinn an Chúirt Achomhairc i gcásanna McCloud agus Sargeant gurbh idirdhealaitheach a bhí na cosaintí idirthréimhseacha a tugadh isteach mar chuid de na hathchóirithe a rinneadh ar phinsin seirbhíse poiblí sa bhliain 2015. Mar fhreagairt do na breithiúnais sin, deimhníodh leigheas "ionchasach" agus "cúlghabhálach".

Mar thoradh ar an ngné "ionchasach", b'amhlaidh, ón 1 Aibreán 2022, a aistríodh comhaltaí den Chroíroinn Tuarastail Deiridh agus den Roinn Ceart Forchoimeádta den Scéim Pinsean Thuaidh/Theas (Tuaisceart Éireann) chuig an scéim alfa i ndáil le haon fhabhrú ón dáta sin i leith. Rinneadh soláthar sna nochtaí thuas do thionchar an athraithe sin ar na dliteanais.

Tá na Comhlachtaí ag obair le riarthóirí faoi láthair chun déileáil leis an leigheas "Cúlghabhálach". Mar thoradh ar an leigheas sin, tabharfar do na comhaltaí lena mbaineann "fothaca rogha iarchurtha" don tréimhse idir an 1 Aibreán 2015 agus an 31 Márta 2022. Féadfaidh comhaltaí an modh fabhraithe sochair (tuarastal deiridh nó tuilleamh meánaithe athluacháilte gairme sa roinn alfa) a roghnú thar an tréimhse leighis as a mbainfidh siad an buntáiste is mó. Níorbh eol costas deiridh an leighis sin go dtí go mbeadh gach comhalta lena mbaineann dulta ar scor. De réir mar a imíonn am thart agus a théann comhaltaí ar scor agus a dhéanann siad a rogha, measaimid go dtiocfaidh laghdú ar an dliteanas teagmhasach mar chion den dliteanas iomlán.

Ní dhearnadh aon soláthar sna nochtaí thuas don ghné Chúlghabhálach den leigheas. Agus úsáid á baint againn as na sonraí luachála reatha ar sholáthair na riarthóirí iad, measaimid go mbeidh costais bhreise an leighis chúlghabhálaigh cothrom le suas le €163k don Chomhlacht seo amhail an 31 Nollaig 2023 (€230k sa bhliain airgeadais 2022).

19. An Dáta a údaraíodh eisiúint

Rinne an Duine Cuntasach (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin) eisiúint na ráiteas airgeadais seo a údarú an 26 Samhain 2024.

Aguisín 1 - ordachán cuntas

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

An t-ordachán cuntas a thug Roinn Sláinte an Tuaiscirt agus Roinn Sláinte an Deiscirt, le ceadú na Ranna Airgeadais ó Thuaidh agus ó Dheas, de réir an Ordaithe um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999, agus an Achta um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999.

Tabharfar sna cuntais bhliantúla léargas fírinneach cóir ar an ioncam, ar an gcaiteachas agus ar an sreabhadh airgid don bhliain airgeadais agus ar an staid gnóthaí amhail deireadh na bliana. Faoi réir an cheanglais sin, ullmhóidh an Comhlacht cuntais don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2018 agus do na blianta airgeadais ina diaidh de réir na nithe seo a leanas:

a) an Treoir maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas;

b) treoir eile a eiseoidh na Ranna Airgeadais ó am go chéile i ndáil le cuntais a gceanglaítear go dtabharfaí léargas fírinneach cóir iontu; agus

c) aon nochtaí sonracha eile a cheanglaíonn na Ranna Urraíochta, ach amháin i gcás go gcomhaontófar a mhalairt leis na Ranna Airgeadais. Sa chás sin, tuairisceofar an eisceacht sna nótaí leis na cuntais.

Arna shíniú le húdarás na ranna seo a leanas

An Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann)

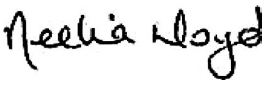

Dátaithe
1 Deireadh Fómhair 2019

An Roinn Sláinte (Éire)

Dátaithe
30 Deireadh Fómhair 2019

Nótaí